

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Library of Congress
Periodicals Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Penktadienis Rugpjūčio-August 20, 1976 m.

NO. 197

G. FORDAS LAIMĖJO PIRMŲ BALSAVIMU

SIAURĖS KORĖJOS KARIUOMENĖ PARUOŠOS STOVYJE

Korjiečiai nužudė du Amerikos karininkus Panmunjom srityje

PANMUNJOM, Korėja. — Visos šiaurės Korėjos karo jėgos yra paruoštos stovyje. Amerikiečiai nemano, kad šiaurės Korėjos komunistai siūstų savo dalinius į Pietų Korėją, bet padėtis yra provokatoriškai įtempta. Praeitą trečiadienį šiaurės Korėjos kariai užmušė du JAV karininkus. Užmušimas buvo grynai provokatoriškas.

Ginčas kilo prie Panmunjomo. Šiaurės Korėjos kariai kastuvais, kirviais ir šakėmis užmušė kapitoną Arthur Bonifas ir leitenantą Mark Barrett.

Amerikos karo vadovybė nutraukė visų JAV karių atostogas ir įsakė jiems tuoj grįžti į kareivines. Ką JAV karo vadovybė darys, tuo tarpu dar nežinoma, bet kiekvienam aišku, kad privalo reaguoti prieš tokia provokaciją. Amerikiečiai yra įsitikinę, kad šių dviejų karių užmušimas buvo gerai iš anksto apgalvotas, suplanuotas ir įvykdytas.

Incidentas įvyko prie paties Panmunjomo. Amerikiečių grupė karpė krūmus prie Panmunjomo. Staigiai juos puolė kirviais, šakėmis ir kitais įrankiais ginkluoti korjiečiai. Keturis amerikiečius sužeidė, o du karininkus nužudė. Šiuo reikalu Amerikos karo vadas pasiuntė labai griežtą raštą šiaurės Korėjos prezidentui.

Lenkijos primatas žada atsistatydinti

VARSUVA. — Steponas kardinolas Višinskis, kovingas Lenkijos primatas pagarsėjęs susikirtimais su savo valdžios pareigūnais ir skirtingomis nuomonėmis su savo Bažnyčios oficialiais Romoje, kaip patiriama praėjusį trečiadienį įteikęs popiežiui Pauliui VI rezignacijos pareiškimą.

Kardinolas Višinskis prieš porą savaitių atšventė savo amžiaus 75 metų sukaktuvę, kas reiškia, kad tų metų sulaukę vyskupai eina į pensiją. Bet pats popiežius ateinantį mėnesį bus 79 metų amžiaus.

Bažnytinuose sluoksnuose kalba, kad kardinolas Višinskis šalininkai pradėjo kampaniją už jo palikimą pareigose.

Chemikalai išvarė 3,000 gyventojus

PORTSMOUTH, Va. — Trim tūkstančiams Virginijos gyventojų buvo įsakyta skubiai išsikelti iš Chesapeake įlankos pakraščio, kur prakiurė barža, gabenusi 1,000 tonų sieros rūgšties ir aliejinio, edančio chemikalų vad. oleū, naudojamo nilono plaušams gaminti. Pakraščio sargyba patikrinusi pranešė, kad barža tik truputį teka, bet skubaus pavojaus nėra. Tačiau dėl atsargumo visas trafikas toje įlankos dalyje sustabdytas.

IS VISO PASAULIO

Bažnyčios finansuoja revoliucijas

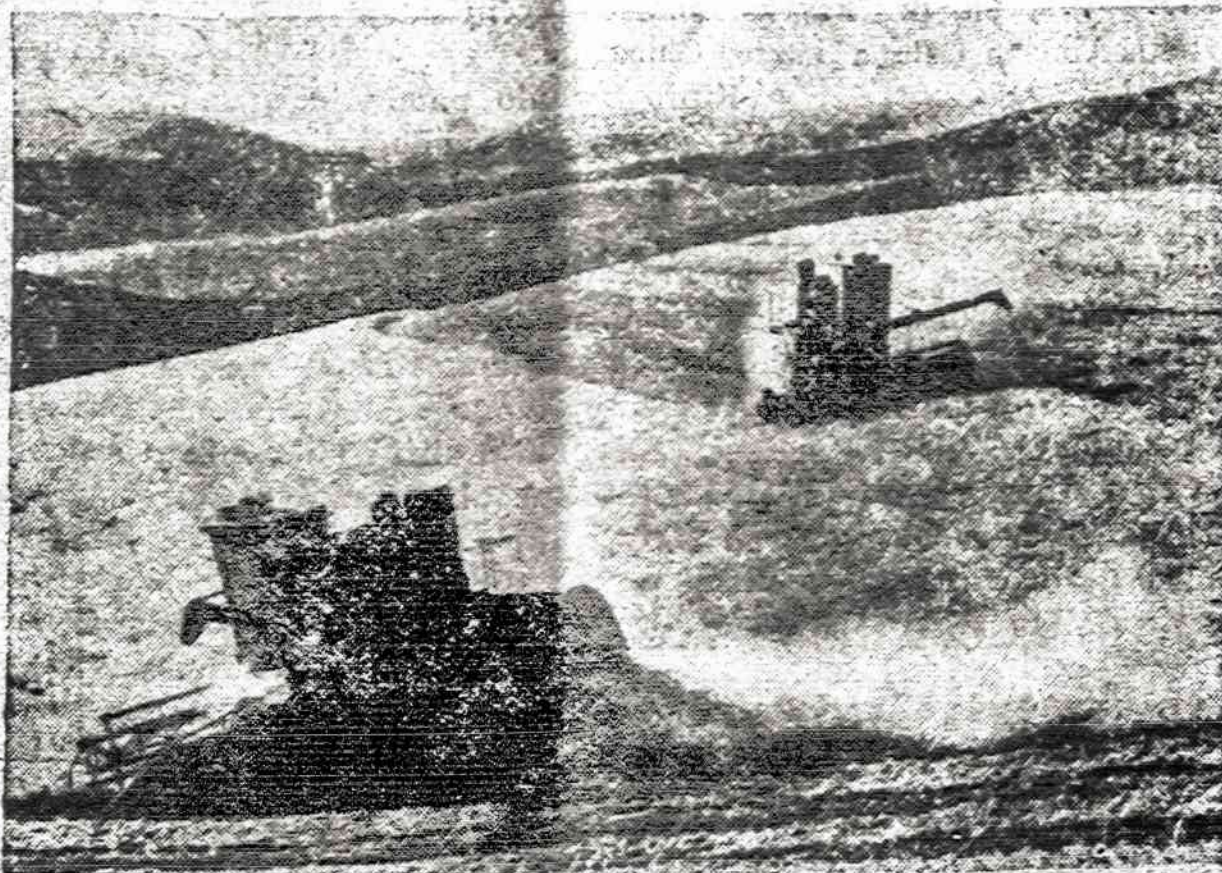
GENEVA, Šveicarija. — Pasaulio Bažnyčių Taryba (WCC) paskyrė rekordinę pinigų sumą \$560,000 laisvinimo sąjūdžiams ir antirasistinėms grupėms visame pasaulyje. Pusė tos sumos pervesta grupėms, kurios siekia įstatyti judųjų valdžią Pietų Afrikoje, kaip nurodo Tarybos centro komiteto patvirtintos tieslinijos. Stambiausias individualus išmokėjimas, \$85,000, teko "Zimbabwe (Rodezijos) išlaisvinimo kovai" ir Pietvakarių Afrikos Liaudies Organizacijoms. Ši grupė veda partizaninį karą siekiant nuo Pietų Afrikos atplėsti Pietvakarių Afriką arba Namibiją. Tarpe 40 WCC fondų gavėjų yra ir Portoriko Solidarumo Komitetas, veikiantis Jungtinėse Valstybėse.

Sovietų erdvėlaivis nusileido mėnulyje

MASKVA. — Trečiadienį ant mėnulio nusileido aštuntas erdvėlaivis, turintis atlikti kai kuriuos nepamokėtus tyrimus mėnulio paviršiuje. Tai pirmas sovietų erdvėlaivio nusileidimas mėnulyje po to kai jį Luna 23 pasiekusi mėnulį sudužo prieš porą metų. Tass pranešimu, erdvėlaivis Luna 24 nutupė mėnulio "Križių jūroje", per 300 mylių nuo tos vietos, kur Amerikos astronautas N. Armstrong 1969 metų liepos 20 dieną pirmasis žmogus atsistojo ant mėnulio "žemės".

P. Afrikoje nušauti 8 riaušinininkai

PORT ELISABETH, Pietų Afrika. — Trečiadienį šiame pajūrio rezorte juodiesiems sukėlus riaušės Pietų Afrikos policija nušovė mažiausiai 8 riaušinininkus ir apie 20 sužeidė. Policijos pranešimu, riaušinininkai svaidė į policiją akmenis ir bombas, vartalojo automobilius ir padegė mažiausiai 8 namus pačių judųjų gyvenamose priemiesčiuose Brighton, KwaZakale ir Svede. Policija šaršinių dujų šoviniais ir lazdomis išsisklaidė apie 4,000 judžių, kurie padegėjo automobilius ir svaidė akmenis. Bet riaušinininkai persigrupavo ir užblokavo gatves. Pretorijos policijos vyr. būstinės pranešimu, riaušės nusitęsė iki vidurnaktį, bet policija kontrolę išlaikė. Tai buvo karščiausias rasinės riaušės po tų, kokios praėjusią savaitę įvyko Cape Town, kur 29 asmenys buvo užmušti, daugiausiai policijos kulkomis.

Washingtono valstijoje, kai javai uždaro ir oras pasitaiko gražus, tai nauji Amerikos kombatantai ne tik nuplauja, bet ir išvėdo ir į mašus supila formalių javų. Paveiksle matome du kombatantus, kerančius rūgus, juos vėtančius ir pilančius į mašus. Kombatantai padeda ūkininkams nuvalyti derlių.

GYDYTOJAI PAGAMINO NAUJUS SKIEPUS VĖŽIUI NAIKINTI

BOSTONAS. — Vienu didžiausių prasilaužimu medicinos vadinti nauji skiepai, kurie žada visiškai naują gadinę medicinos kovą su pikčiausiu žmonijos priešu — vėžiu. Tie skiepai busia masiniai gaminami ir neursės jokių pašalinį efektų, kenksmingų sveikatai.

"Nėra jokios abejonės, kad pirmosios rūšies skiepus yra didelis prasilaužimas visoje vėžio tyrimų istorijoje", pareiškė Bostono universiteto Medicinos mokyklos biochemijos profesorius Dr. Samuel Bogoch. "Tai gali reikšti, kad dar keletą metų begyje kiekvienas amerikietis galės būti įskiepytas ne tik vėžiui išgydyti, bet ir nuo vėžio apsaugoti", pasakė Dr. Bogoch.

"Mes tuos skiepus išbandėme su tuzinais gyvulių. Jie pasirodė šimtu nuostabių efektingų visuose eksperimentuose. Tikimės galėsią šesius mėnesius begyje tuos skiepus išbandyti su žmonėmis, jei pakartotiniai bandymai su gyvuliais pasirodys tiek sėkmingi kaip buvo pirmieji".

Daktarai Havajuose ir Ontario provincijoje Kanadoje, kaip pranešama, gauna stebėtinai gerus rezultatus su skiepais, pagaminamais iš pačių pacientų piktybinių anglių.

"Svarbią reikšmę yra ta, kad ju (Bostono medikų) gamina-mieji skiepai yra tikrai grynai ir gali būti dauginami be skaidaus", pareiškė Massachusetts General Hospital Bostono neurochirurgas ir smegenų vėžio ligų specialistas Dr. Paul Kornblith.

V. Vokietijos kancleris kreipėsi į J. Tautas

BONA. — Šiais metais spalio mėnesyje bus renkamas V. Vokietijos parlamentas. Vakarų Vokietijos vyriausybė todėl rinkimų šaudymo prie Berlyno gėdos sienos ir taipgi jis manas užklausti Sovietų lyderius, kodėl jie neišpildo duotų pažadų ir nesumažina įtampų Berlyne.

Kancleris Schmidt tam ir ruošiasi su skundu kreiptis į Jungtines tautas dėl nuolatinio žmonių šaudymo prie Berlyno gėdos sienos ir taipgi jis manas užklausti Sovietų lyderius, kodėl jie neišpildo duotų pažadų ir nesumažina įtampų Berlyne.

75% žmonijos gyvena vargingai

WASHINGTONAS. — Statistikos biuras rugpjūčio 18 pranešė, kad 75% žmonijos gyvena ekonomiškai atsilikusiuose kraštuose. Ties kraštai tik ¼ pasaulio turtų turi pas save. Jų pajamos tesiekia 280 dol. asmeniui metus. Tuo tarpu pramoniniuose kraštuose vienas asmuo metus pajamų tenka vidutiniškai 3,670 dol.

Per 25 paskutinius metus gyventojų pasaulyje padidėjo 57%. Maždaug 4% to prieauglio tenka atsilikusiems kraštams Pietų Amerikoje, Afrikoje ir Azijoje. Gyventojų prieauglis pramoniniuose kraštuose nuolat mažėja ir jis dabar vidutiniškai siekia 1%, bet ekonomiškai atsilikusiuose kraštuose vidutiniškai priauga gyventojų 2% metus.

Guadalupės vulkanas tebegrasina

POINT-A-PITRE, Guadeloupe. — 4,800 pėdų aukšto vulkano La Soufriere gilumoje vis girdimi smarkūs sproginiai, kurių sūkiamai žemės drebėjimai jaučiami net šioje prancūzų Vakarų Indijos sostinėje — Poite-a-Pitre. Nemažiau kaip 70,000 gyventojų iš vulkano apylinkių evakuoti, bet tūkstančiai jų nepaisydami pavojaus grįžta, norėdami pašerti ar paganyti savo paliktus gyvulius.

Pagrobė šarvuotą vežimą su pinigais

NAIROBI, Kenija. — Per 30 mylių nuo Nairobi penki ginkluoti plėšikai pagrobė šarvuotą Pinkerton sunkvežimį su jame vežamais \$320,000 pinigais. Būti dar daugiau pavogę, bet sunkvežimio padangai sproguos perkeliant grobį, plėšikai paliko vežimą sunkiai dėtį su \$100,000.

"Legionierių liga" nešvariname vandenį

PHILADELFIJA. — Miesto pareigūnai pradėjo tirti, ar slaptingoji liga, nuo kurios mirė 26 legionierių konvencijos dalyviai, nėra kilusi iš chemikalais užteršto vandens, kadangi buvo patirta, kad vienas viešbutis į geriamojo vandens laidą buvo įjungęs 50 pėdų ilgumo žarną, gauti šaltam vandeniui oro reguliavimo sistema vėdinti. Tikrinant rasta devyniolika nušizengimų vandens švaros taisyklėms.

Reporteriai neturi specialių teisių

WASHINGTONAS. — U. S. Distrikto teisėjas pasakė, kad vyriausybė neprivalo pranešti reporteriams, kuomet jų ilgų distancijų telefonų informacijų rekordai būtų subpoena kelių panaudojami investigacijų reikams. Einant Pirmuoju Amendentu reporteriai neturi specialios protekcijos savo informacijų versmų slaptumui išlaikyti. Ši byla buvo iškelta 40 reporterių ir žinių agentūrų.

Smarki Kadafi kalba

COLOMBO, Sri Lanka. — Libijos prez. Muammar Kadafi rugpjūčio 18 pasakė smarkiausią kalbą suvažiavusių valstybių atstovams. Kalboje jis priminė, kad suvažiavusių atstovų tarpe yra "Trojos arklių", kurie ekrėte į kapitalistų ir imperialistų glebį. Diplomatai mano, kad Kadafi tokias pastabas taikė Egiptui, Amerikai ir Kubai.

Kadafi terorizmą ir imperializmą apkaltino Izraelį, Rodeziją ir P. Afriką.

WASHINGTONAS. — Prez. Fordo administracija praneša, kad amerikiečių pajamos per tuos paskutinius mėnesius padidėjo. Vien tik liepos mėnesyje jų pajamos padidėjusios 13.9 milijonais arba 1%. Per išėjusiuos metus amerikiečių pajamos padidėjusios 12.9%.

BANDO ĮTRAUKTI REAGANO GRUPĖ I ARTEJANČIA RINKIMINE KOVA

Prezidentas Fordas gavo 1187 balsus, o Reaganas tesurinko tikslai 1,070

KANSAS CITY, Mo. — Prezidentas Gerald Fordas ketvirtadienio rytą pirmais balsavimais laimėjo respublikonų partijos nominaciją prezidento pareigoms. Prezidentas Fordas iš viso gavo 1,187 balsus, o buvęs gubernatorius Ronald Reagan gavo 1,070 balsų. Balsavimams pasibaigus, Reagano kompanijos pirmininkas pareiškė, kad jie jau prieš keturias savaites jautė, jog Reaganas nesurinkis reikalingų balsų.

Atbėgėlių banga iš Pietryčių Azijos

WASHINGTONAS. — Valstybės departamentą pareigūnų tvirtinimu, laukiama dar 11,000 papildomų pabėgėlių iš Azijos pietryčių, tai Amerikos įsivėlimo Indokinijos kare palikimas.

Pabėgėlių daugumas yra iš Laos. Bendrai atbėgėlių 145,000 skaičius yra įleidžiamas išimtinai: jiems normalios imigracijos kvotos netaikomos. Daugumas jų yra turėję tokius ar kitokius santykius su Jungtinėmis Valstybėmis ir jų pasilikimas komunistams užėmus jų šalį gali būti pavojingas. Pabėgėliai yra gyvenę Bangkoke ir lėktuvais gabenami į JAV, bėse jiems jau apgyvendinti iš anksto paruoštas vietas. Čia atgabenus pabėgėliai bus perduoti labdaros organizacijų globai, tokių kaip U. S. Catholic Agency ir Tarptautinis Pabėgėlių Komitetas. JAV valdžia už vieno pabėgėlio įkurdinimą ir apgyvendinimą toms organizacijoms pamoka po \$500.

P. Afrikoje riaušės nesibaigia

FORT ELIZABETH. — Pietų Afrikoje juodųjų riaušės, kaip pranešė, vis dar tęsiasi. Jis nekritikavo Reagano, bet labai mandagiai nurodė Reagano strategų padarytą klaidą. Šaltas, mandagus ir santūrus prez. Fordo elgesys patraukė daugelį respublikonų.

Konvencijos posėdžio pirmi-ninkui paskelbus rezultatus, prezidentas Fordas nedarė jokių pareiškimų. Jis pirmiausia telefonavo Ronald Reaganui ir paprašė leisti jam susitikti su juo. Reaganas sutiko. Prezidentas Fordas tuojau nuskubėjo į hotelyje esantį Reagano kambarį, užsėdare du vienu ir gana ilgai kalbėjosi apie tolimesnį respublikonų partijos planus artėjantiems rinkimams. Tuo tarpu niekas nieko nepaskelbta, bet prez. Fordas ir Ronald Reaganas pasisveikino ir sutiko leisti fotografams besisveikinančius nusifotografuoti. Ketvirtadienio rytą prez. Fordas pradėjo pasitarimus apie žmogų, geriausiai tinkamą viceprezidento pareigoms

Aminas reikalauja atlyginimo

NAIROBI. — Ugandos prezidentas Aminas pareikalavo iš Izraelio atlyginti už liepos 4 d. puolime padarytus nuostolius. Tą dieną Izraelis išgelbėjo pagrobto lėktuvo laikomus Entebbe aerodrome keleivius.

Prez. Aminas reikalavimo telegramoje Izraelio ministeriui pirmininkui Yitzhak Rabin davė tik 7 dienas atsakymui; vien-kart jis graso Izraeliui kokiū nors būdu atsikėsyti, jei jį reikalavimas būtų atmetas.

Politikai apskaičiuoja, kad Reaganas padarė didelę klaidą, pasirinkdamas sen. Schweikerį viceprezidento pareigoms. Šis pasirinkimas atstūmė nuo apie 40 konvencijos atstovų. Reaganas manė, kad Schweikerio pasirinkimas jam bus naudingas, bet išėjo atvirkščiai. Be to, respublikonų tarpe kilo įtarimas: Pats gubernatorius Reagan il-gus metus dirbo kartu su demokra-tais, o Kalifornijoje jis per-simė pas respublikonus. Sen. Schweikerio parinkimas vicepre-zidento pareigoms atstūmė ke-liolika respublikonų konserva-torių, kurie buvo pasišadėję balsuoti už Reaganą.

Reagano strateginė klaida bu-vo reikalavimas, kad ir presiden-tas Fordas iš anksto pasisakytų, kas bus jo viceprezidentas. Rea-gano šalininkai reikalavo, kad ir Fordas konvencijai praneštų būsimą viceprezidentą. Klausimas buvo statomas pačiam prez. Fordui ir oficialiai pasiūlytas konvencijai balsuoti. Presiden-tas Fordas pareiškė įtakingai respublikonų delegacijai, kad jis, net ir spaudžiamas, vicepre-zidento vardo nesakys. Jis ne-buvo tikras, kad gaus respubli-konų konvencijos nominacijos. Kaip atrodytų viceprezidento pas-keikimas, jeigu jis negautų res-publikonų partijos nominacijos? Aš nenori padaryt tos pačios klaidos, kurią kiti padarė — dele-gacijai pasakė prez. Fordas. Jis nekritikavo Reagano, bet labai mandagiai nurodė Reagano strate-gų padarytą klaidą. Šaltas, mandagus ir santūrus prez. For-do elgesys patraukė daugelį res-publikonų.

Konvencijos posėdžio pirmi-ninkui paskelbus rezultatus, pre-zidentas Fordas nedarė jokių pa-reiškimų. Jis pirmiausia pate-telefonavo Ronald Reaganui ir pa-prašė leisti jam susitikti su juo. Reaganas sutiko. Preziden-tas Fordas tuojau nuskubėjo į hotelyje esantį Reagano kam-barį, užsėdare du vienu ir gana ilgai kalbėjosi apie tolimesnį respublikonų partijos planus ar-tėjantiems rinkimams. Tuo tar-pu niekas nieko nepaskelbta, bet prez. Fordas ir Ronald Reaganas pasisveikino ir sutiko leisti fo-tografams besisveikinančius nu-sifotografuoti. Ketvirtadienio rytą prez. Fordas pradėjo pasi-tarimus apie žmogų, geriausiai tinkamą viceprezidento parei-goms

Silts
Saulė teka 5:39, leidžiasi 7:49

MŪSŲ VEIKLOS AKIMIRKOS

REDAGUOJA L. VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ SĄJUNGOS
PREZIDIUMO REDAKCINĖ KOLEGIJA

Adresas: G. J. Lazauskas, 208 West Adams Avenue,
Addison, Illinois 60101

1976 METAI

NR. 30

Lietuvos Valst. Liaudininkų suvažiavimo rezoliucijos

1. Šis suvažiavimas įvyksta stiprybės atlaikyti okupantų labai reikšmingą dieną — 1976 spaudimą ir vis stiprėjančius rusinimo ir ūkinio išnaudojimo pastangas. Mes gerai žinome, kiek aukų ir lietuvių tautkūčių. Reikiame pagarbą už laisvę žuvusiems. Kartu su ypač amerikiečių tauta didžiuojame šios tautos stiprybę ir laisvę. Visi atsimename, kaip buvo prailgę tie vieneri pirmosios sovietų okupacijos metai, o jums štai tenka gventi net jau 32 metus vergovę.

Istorinio teisingumo ratas, deja, labai lėtai sukasi, bet vis dėlto jie sukasi. Tai visuomet atsiminkite. Ir tie ratai neaplenks jokios diktatūros, jokios imperijos, sukurtos ant melo, priepaudo ir kraujo. Mes tikime ir jūs tikėkite, kad nušvis laisvė ir lietuvių tautai.

3. Suvažiavimas, apžvelgęs lietuvių veiklą už Lietuvos ribų, pareiškia, kad jis lygiai vertina abi tos veiklos sritis: visuomeniniais — politinę ir kultūrinę. Paneigti kurią nors iš jų kitos sąskaiton būtų neprasmingas ir lietuvių tautos laisvės siekimui nenaudingas dalykas. Turime jas abi remti. Liaudininkai taip pat pasisako už tautinio darbo pasidalinimo principą. Dar prieš keletą metų atrodė, kad čia esame linkamai susiorganizavę ir 4 pagrindines lietuviškas organizacijas: Vlika, Alta, Balfa ir Bendruomenę. Ne vienas sveikintautis gerėjosi tokiu lietuvių susiorganizavimu ir tokiu tautinio darbo pasidalinimu, kad net sau pavyzdžiui. Deja,

2. Suvažiavimas sveikina bendrus tautiečius pavergtoji Lietuvoje ir linki jiems ryžto ir

įvairiomis įėjimais, priedais, bet daugiau remti ji dar kurį laiką atsirado mūsų gyvenime, ypač JAV lietuvių bendruomenėje, negerovių. Pasiskaitome už pastangas vėl sukurti lietuvių tarpe vienybę.

Vlikas turi išlikti vyriausioju mūsų politinės veiklos koordinatoriumi. Visiems reikėtų mažiau kalbėti apie jo rekon-

struktūrą, bet daugiau remti jį dar kurį laiką atsirado mūsų gyvenime, ypač JAV lietuvių bendruomenėje, negerovių. Pasiskaitome už pastangas vėl sukurti lietuvių tarpe vienybę.

4. Liepos 4 d. įvykusiame liaudininkų suvažiavime dalyvavo daug atstovų ir iš kitų vietų: Alena Devenienė iš Santa

Monika, Calif., Albertas Ošla-pas iš New Yorko, Vytautas Mačys iš Worcester, Mass., p. Januška iš Kanados, A. Norus iš Detroito. Suvažiavimas patvirtino sąjungos veikėjų prof. M. Mackevičius, Albertą Ošlapą ir Juozą Pronskį.

5. Liepos 5 d. Pick — Cong-ress vėšbutyje įvyko LVLS-tybos Tarybos posėdis. Remian-tis suvažiavimo nutarimais, svarstyta VLIKO, sąjungos organi-zaciniai ir savo spaudos reika-lai. Smulkesnį informacijų bus LVLS Biuletenyje.

6. Liepos 12 d. Chicagoje mi-ni-ile ilgametis Sandaros redakto-

rius. Mykolas Vaidyla, Sanda-ros redagavęs nuo 1929 metų. Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

7. Amerikos Lietuvių Tauti-nei Sandarai šiais metais su-kanka 62 metų veiklos sukak-tis. Tas bus atžymėta spalio 3 d. Sandaros pobūvyje — kuris įvyks Lietuvos Vytų salėje ir darže, Chicagoje.

8. Kipro Bielinio paminklui statyti sudarytas vykdomoji komitetas: pirm. dr. Jonas Valaitis, sek. G. J. Lazauskas, ižd. M. Pranevičius, J. Skorupskas, A. ir P. Venclovai ir kt. Paminklas bus statomas Lietu-vių Tautinėse Kapinėse kartu su prof. Steponui Kairiui pa-minklu gautame bendrame abiemis sklype.

9. Tuojuo ponia Milerienė supažindina mane su Juozu ir Scotlando Mama Kubiliene. Nedidelė, bet judri p. Kubiliene. Ji tik sukasi ant vienos kojos ir lygiai kaip mano žmonos mama Stefa vienodo amžiaus. Aš dar primenu, kad norėčiau eiti į viešbutį ir neapsunkinti jęs. Bet kar-toja: — Čia apsisotja pas mane ponai ir pralotai. Bus gerai ir tamstai. Žinote, kad viešbutiai brangūs ir kam mėtyti pinigūs.

Prof. M. Mackevičius — sukaktuvininkas

Jo gyvenimas ir visuomeninė veikla

Mečys Mackevičius gimė 1906 m. balandžio 14 d. Savičiūnų k. Analieptės vls., Zarasų apskr. Tėvai, šiais metais jam sukako jau 70 metų brandaus amžiaus. Pa-gerbiant sukaktuvininką, nori-si kiek plačiau supažindinti skaitytojus su jo turtingu gyvenimu ir visuomenine veikla.

Mečio tėvai buvo mažžemčiai pavyzdiniai ūkininkai. Seimoje buvo 7 vaikai, Mečys buvo trečias iš eilės. Išaugo tik penki. Tėvas nuomodavo didesnius ūkius, ir visi vaikai, kol augo, dirbdavo ūkyje.

Iš visų vaikų tik Mečys pasiekė aukštąjį mokslą, nes to labai trūko. Ganydamas bandą, pasirodė egzaminams į Zarasų progimnaziją, kurią baigė 1926 m. Nuvyko į Kauną ir 1930 m.

Tik atvykęs 1925 m. į Kauną, tuojau įsitraukė į ideologinį-politinį darbą. Įstojo į Liet. Jau-nimo Sąjungą. 1932-34 m. buvo jos Centro sekretoriumi. — reikalų vedėju. Su pranešimais ir paskaitomis apyžinėjo beveik visus Lietuvos kampus — LJS skyrius. 1930 m. įstojo į varpininkų draugiją Universitete. 1935—1937 m. buvo Liet. Valst. Liaud. S-gos sekretorius.

Po 1926 m. nelėmto perversmo M. Mackevičiui teko skaudžiai pajusti režimo pareigūnų savavaliavimus. Nanjoji vyriausybė visur matė savo priešus ir už neklausias, pranešimą ar valdžios pakrikavimą, baudavo pinigėmis baudomis, o ne sumokėjus, kalėjimu. Taip 1933 metais, M. Mackevičiui atvykus pavestuvinei kelionei į Palangą, tuojau prisistatė policininkas su komendanto paskirta 200 litų bauda už žalojimą pasakytą kalbą.

Teko baudą sumokėti. Arba vėliau, Suvalkijos ūkininkų strei-

ko metu M. M. vyko pas tėvus į Zarasus. Rokiškyje policija jį suėmė, etapo keliu nugabeno per Kauną į Marijampolę, uždare daboklėje su trimis pavojingais bėpročiais, siunčiamais į bėpro-namį. Po trijų dienų tokios "dra. vystės" buvo perduotas tardytojui, kuris tardymo metu grasino karo lauko teismu.

Tai buvo M. Mackevičiaus fi-zinių bandymų tik pradžia. Už-puolus sovietams Suomiją, spau-dojė ir susirinkimose M. Mac-kevičius pasisakė prieš Sovietų Sąjungą. Todėl, atėjus sovie-tams, 1940 m. bolševikų buvo suimtas, laikomas Kauno sunk-darbu kalėjime. Tardymo metu mongoliško veido tipas spardė jį spaudė į veidą, neleido net skrepliu nuo veido nusišluostyti (iš M. M. laiško).

Netrukus prasidėjo vokiečių rusų karas. Sovietai iš Lietuvos pasitraukė. Susidarė Laikinoji Lietuvos Vyriausybė. 1941 m. M. Mackevičius buvo pakvies-tas į Laikinąją Vyriausybę tei-singumo ministru. Buvo nepa-prastas ir pavojingas metas: žmonės išblaškyti, suterizuoti. Reikėjo nedelsiant atkurti bolševikų sugriautą Nepr. Lietu-voys Teismų santvarką. M. Mac-kevičius skyrė savo parašu tei-smų darbuotojus — advokatus, tardytojus, teisėjus, nuo Apy-linkės Teismo ligi Vyriausiojo Tribunolo. Tokie skyrimai anksčiau buvo daromi Respublikos prezidento, teisingumo minis-trui pasiūlius. Kadangi tuo me-tu prezidento nebuvo, tai teko M. Mackevičiui tai atlikti.

Tai buvo tikras istorinis kur-jozas.

Antrasis okupantas — vokie-čių naciai užgniauzė nepriklausomybės viltis, jie pradėjo taip pat žaloti mūsų teisinę santvarką. Vyr. Tribunolas dar veikė ligi 1941 m. pabaigos. Reikėjo spirtis, kovoti. Tuo reikalu M. Mackevičius 1942 m. vyko pas grafą Wilhelmą į Berlyną — tei-singumo reikalų šefą visiems Rytams, bet maža ką telaimėjo.

1941 m. M. M. buvo paskir-tas gen. teisingumo tarėju. To-liau tvarkė Lietuvos teismų dar-bus, kiek okupacinės sąlygos lei-do. 1943 m., kai vokiečiai užsi-mojo suburti Lietuvos vyrus į SS dalinius ir pasiusti juos į frontą, M. Mackevičius griežtai pasipriešino, remdamasis 1907 m. Haagos konvencija, kuri drau-džia okupantui mobilizuoti oku-puoto krašto vyrus frontui. Šiuo reikalu, tartininkaujant UR Mi-nisterijos juriskonsultams, bu-vo pjaurošęs išsamų memoran-dumą gen. vokiečių komisariui, kuris turėjo būti gen. finansų tar-ėjo pastarajam įteiktas, bet jis kaž kuriais sumetimais to ne-padarė. Plačiau apie pasiprie-šinimo akciją ir šį memorandumą bus M. Mackevičiaus straips-nyje — "Lietuvių pasipriešini-mas mobilizacijai ir memoran-dumo Hitleriui įteikimo istori-ja", kuris bus atspausstas š. m. "Varpo" žurnale.

(Bus daugiau)

VIRS BALŲ DEBESŲ

Kelionės įspūdžiai tarp laiko ir erdvės
KAZYS KARUZA

Ponų Milerių kilmė. Jis gimęs ir augęs Tauragės apskrityje, o ponia Milerienė Marijampolės apskrityje. Nuosirdūs ir susipratę lietuviai. Retai kur tokių kelionė-jų sutiksi, o jeigu susipažįsti su tokiais, tai tikra laimė ir džiaugsmas palydi. Tuo laiku grįžo iš darbo du Mile-riai sūnūs. Vienas inžinierius, o antras apie 17 m. am-žiaus jaunuolis. Abudu nevedė, bet linksmi, simpatingi lietuviukai "skotai". Gražiai kalba lietuviškai, kaip ir tėvai. Pas juos užtrukau iki 11 val. nakties. Pašnekėsys mezgėsi nenutrūkstamai ir kalba kalbą vijo. Vėliau sė-dome į Volkswagen automobilį, kurį vairavo inžinierius sūnus. Milerienė, jaunas sūnus ir važiavo pas Skotų Mamą, p. O Kubilienę ir jos sūnų Juozą, kuris nevedęs gyvena kartu su mama (apie 60 m. amžiaus). Jie va-žiudami sukinėjosi įvairiomis gatvėmis, aš nesusigau-džiau, kurią kryptimi važiuoja, nes aš esu pirmą kartą Glasgow'o didmiestyje, kuriame gyvena vienas milijo-nas žmonių, o šiais metais švenčia 800 metų nuo miesto įsikūrimo. Taip netrukus privažiavome sustojimo vietą ir p. Kubilienės gyvenamą namą. Einame prie durų ir paspaudžiame skambutį, tai jau buvo 12 val. nakties. Praverė duris vyriškis, už jo stovė su šypsena senyvo amžiaus moteris ir sako:

— Prašome, prašom į vidų.

Tuojuo ponia Milerienė supažindina mane su Juozu ir Scotlando Mama Kubiliene. Nedidelė, bet judri p. Ku-biliene. Ji tik sukasi ant vienos kojos ir lygiai kaip mano žmonos mama Stefa vienodo amžiaus. Aš dar primenu, kad norėčiau eiti į viešbutį ir neapsunkinti jęs. Bet kar-toja: — Čia apsisotja pas mane ponai ir pralotai. Bus gerai ir tamstai. Žinote, kad viešbutiai brangūs ir kam mėtyti pinigūs.

Galvoju, kad esu "belaisvis" ir nėra ko čia "spardy-tis" per daug. Reikia paklusti ir pasilikti nakvynei. Taip jie pradėjo vaišinti mane ir Milerių šeimą. Bet prie stalo padėjo Juozas ir stipresnės mums visiem kalbos netruko, visi kalbėjomes o ypač p. Kubilienė klausinėjo apie ma-ne ir mano ir tėvų atsiradimą Scotlande. Ji priminė, kad girdėjusi apie vieną gyvenančią Karužų šeimą Glasgow'e, bet dabar jų nėra.

Taip bekalbant p. Milerienė išvažiavo namo su vai-kais apie 1 val. nakties. Prieš tai mane užkvietė šešta-dieniu pas juos į svečius. Tuo metu, kai nuvykau, buvo atvykusi jos sesuo, kuri yra ištekęjusi už lietuvių dy-puko. Labai norėjo daugiau pasikalbėti su manimi. Aš prižadėjau atvykti. O vaikai jų žadėjo šeštadienį paro-dyti daugiau gražių, įdomių vietų ir nuvežti prie jūros maudytis...

Taip pasikalbėję nakties metu, nuėjome miegoti į miknaičius. Aš tuojau užmigau ir gerai išmiegojau. At-sikilau birželio 11 d. 8 val. ryto. Pavalgėme pusryčius, kurie buvo pagaminti taip, kaip mano a. a. mamos Kar-tinos Vokiškėlių kaimė. Ji visuomet čirškindavo, kep-davo lašinukus su kiaušiniiais ir jie būdavo skanūs.

Taip svečiui, padėjo juodos duonos, bulkučių ir pri-žarino kiaušinienes su lašinukais. Man ir jos sūnui Juo-zui. Gėrėme kavutę ir šnekučiavome, bet krito man min-tis į galvą, kad senais laikais čia gyveno mano mama ir tėtis — pabėgęs nuo caro priepaudo ir ieškojo savo gyvenimui laimės. Tai buvo jų pati jaunystė. Tėtis dir-ba sunkioje pramonėje, anglų kasyklose ir geležies fab-rikuose. Taip sunkiai pelnė duoną savo šeimai Scotlend'e. Čia jie gyvendami susilaukė trijų sūnų: Petro, Kazio ir Vinco, bet pastarasis mirė. Galvoju, kad tėvai bėgo nuo caro priepaudo, o aš su savo visa šeima nuo raudono-jo okupanto į Vokietiją. Šiandien atvykau į tą šalį ir tą miestą vizituoti kur mano tėvai gyveno ir aš gimiau. Tikrai įdomu, nes seniai galvojau ten nuvykti ir pasi-žvalgyti po plačią Skotiją, kurioje pirmus kūdikiystės žingsnius pramyniau. Tai proga aplankiau daugiau gyve-nančių lietuvių glasgoviečių.

Nuo ankstauro ryto pradėjo skambinti telefonu Juo-zas visiems savo pažįstamiems ir jų tarpe prelatui J. Gu-tauskui. Klausinėjo apie mano pusbrolį Stankevičių, bet visur gavo neigiamą atsakymą. Tuomet dar paskambi-no į miesto adresų biurą, bet tie atsisakė duoti adresą, nes yra prieš įstatymą. Dar jis jiems pridūrė, kad atvy-ko žmogus iš Kalifornijos, kuris ieško savo giminių Glasgow'e. Tuomet sutiko pažūrėti adresų biuras ir pa-ieškoti knygoje Stanovitch, bet nesurado.

Juozas prisiminė, kad prieš 3 savaites Glasgow'e už-puolė banditai autobuso šoferį, jį sumušė, atėmė pini-gus ir pabėgo. Tas įvykis buvo plačiai pažymėtas spau-doje, kur buvo panaši pavardė paminėta laikraštyje — Stan-ovitch. Tuomet jis paskambino į autobusų administraci-jos bendrovę, kurie patvirtino šoferio sumušimą ir jo minėtą pavardę. Jie davė Juozui jo adresą, kur mudu nuvykome. Pabeldžiame į duris. Išėina senyvas vyras ir klausia:

(Bus daugiau)

— NAUJIENOS, CHICAGO 1, ILL. — Friday, August 20, 1976

It's a
question of
maturity.

A lot of people don't buy U.S. Savings Bonds because they think it takes them 10 years to mature. Take another look. The old Green Bond ain't what it used to be. Now Bonds mature in less than 6 years.

That's one reason Bonds are so popular nowadays. They're simple to buy, and one of the surest ways to build a nest egg for something (or someone) special.

U.S. Savings Bonds. Maturity at 5 years, 10 months. If you don't

want to use that money right away, there's a 10-year extension privilege. Either way, you'll find that Bonds mature at just the right age for you.

Take
stock
in America.

Bonds mature in less than six years. Now U.S. Bonds pay 4 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4 1/2% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When cashed they may be credited to your bank, interest in full, or you may elect to have them reinvested in new U.S. Savings Bonds. See dealer for details.

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptar-nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mū-sų apylinkės. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norė-tume būti Jums naudingi ir ateityje.

Saskaitos apdraustos iki \$40,000

8929 So. HARLEM AVE.,
Bridgeview, Illinois 60455
Tel. 598-9400

MIDLAND
SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4041 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5 1/4 %
Pass-book Savings.
All accounts com-pounded daily —
paid quarterly.

7 1/2 %
4 Years Savings
Certificate
(Minimum \$5,000)

BALFO CHICAGOS APSKRITIES IR SKYRIŲ VALDYBOS RENGIA TRADICINIŲ VASARINIŲ PIKNIKŲ

1976 M. RUGPJŪČIO MĖN. 22 D. (SEKMADIENI). Pradžią 12 val. Polonia Grove sode. 46 g-vė ir Archer Av.

VEIKS: Virtuvė su karštais valgiais, kavinė su saldumynais, baras su įvairiais gėrimais, turtingas "Laimės šulinys". Šokiams gres Ramonio orkestras.

Visuomenę prašoma vykstant į pikniką iš namų jokių valgių bei gėrimų nešinėti, nes gegužinės šeimininkės — p. p. Repšių bus prigaminę pakankamai skanių, karštų ir šaltų valgių ir troškulių numalsinti parūpinta įvairiausių atgailos.

I gegužinę nuvažiuoti ir grįžti, bus galima pasinaudoti keleto autobusais.

VISI KVIEČIAMI DALYVAUTI IR PAREMTI BALFO LABDARINĄ VEIKLĄ.

KELIONĖ Į PIETŲ AŠIGALĮ

Rašo Vladas Rasčiauskas

Magelianas nurašinėjo
maistinius

Ekspedicijos vadas pastebėjo, kad "San Antonio" laivas rengiasi pabėgti. Pats Magelianas įsakė laivui "Trinidad" paleisti kelis šūvius ir sustabdyti bėgantį ispanų laivą. Pats Magelianas įlipo į "San Antonio", suėmė kapitoną Gaspar de Quesada ir prirakino jį prie geležinių pančių.

Trečias maistaujantis kapitonas, Juan de Cartagena, buvo suimtas jo vadovaujama laive "Concepcion". Jis buvo ispanų karaliaus mėgiamiausias jūreivis. Jeigu kas būtų atsisakęs Magelianiui, tai Juan de Cartagena būtų perimti vadovybę. Kaip kapitoniui Quesada, taip ir kapitoniui Mendoza buvo nukirstos galvos, jie patys "sužvertkavoti" ir paleisti žuvims. O kap. Cartagena buvo suimtas ir kartu su ekspedicijos kunigu nuvežti į krantą ir atiduoti patagoniečiams. Kaip tos apylinkės gyventojai vadinosi — niekas nežino, bet Magelianas juos pavadino ilgokais — patagonais. Kitokio vardo jiems kapitonas neturėjo. Nuo Mageliano laikų visos tas kraštas vadinas Patagonia, o gyventojai — patagonai. Patagonijoje yra iškūrsi didoka grupė lietuvių.

Numalšinę laivų kapitonus, Magelianas neturėjo jokios bėdos. Jis rengėsi plaukti tolyn, bet jis nežinojo, ar galima pra-plaukti į vakarus. Patagoniečiai nieko jam pasakyti negalėjo, nes jie patys vandens nežinojo. Juos gaudino Ugnies Žemė, kur labai dažnai dangus su žeme maišėsi. Magelianas pasiuntė du laivus į Pietus, kad išsirtų, koki vandenys ir kuriomis vietomis saugiausia pra-plaukti į vakarus. Jis buvo įsi-

tikinęs, kad netoli Vakaruose turi būti Moliukų salos.

"Concepcion" pravedė nau-dingus tyrinėjimus ir parvežė kapitoniui tikslių ir naudingų žinių. Tuo tarpu "San Antonio" laivas dingo. Magelianas nežinojo, ar jis paklydo, ar nus-kendo. Tais laikais laivai ra-dijo neturėjo susisiekti negalė-lėjo. Tikrai vėliau nustatyta, kad "San Antonio" kapitonas Estevan Gomez naktį pabėgo ir grįžo į Ispaniją. Jis papasa-kojo apie kelionės sunkumus ir kitų kapitonų likimą. Ispa-nijos karalius kurį laiką palaikė jį kalėjime, jis privalkėjęs klausyti Mageliano.

1520 metų lapkričio 28 d., kai Pietų Ašigalyje vasara ir dienos labai ilgos, trys Mageliano laivai iplaukė į Pacifiką. Magelianas norėjo galimai greičiau plaukti į vakarus, į Moliukų uostą, bet jam nepavyko. Jam buvo lengva plaukti, nes pūtė vakarų vėjas ir jūra buvo nepaprastai rami. Tikėjosi greitai pasiekti uostą, o tikrai po dviejų mėnesių jie pasiekė Pukapuką salą, kuriose nebuvo gero uosto. Kovo 6 dieną jie pasiekė Guam salą, kūrą ga-lėjo išgyti šviežio maisto. Dar už poros mėnesių visi trys Mageliano laivai pasiekė dabar-tines Filipinų salas. Iš pasikal-bėjimų su gyventojais Magelianas įsitikino, kad Moliukų salos jau nebėra.

Netoli Cebu salos yra nedidelė, bet laivams patogi Mak-tano sala. Ten buvo paristi vi-si trys Mageliano laivai. Pas Magelianą atvyko Cebu valdo-vo sūnus ir atvedė jam dvi ožkas. Valdovas norėjo, kad Magelianas ir jo jūreiviai pa-sigardžiuotų ožio mėsa. Bet Magelianas kitaip galvojo. Jis pareikalavo, kad Cebu valdo-

Vladas Rasčiauskas

vas pripažintų Ispanijos kara-lių savo viešpačiu. Jeigu taip pripažins, tai nereikės su Ma-geliano jūreiviais kariauti. Bet jeigu nepripažins, tai teks ves-ti kruvina kova, kurią Cebu valdovas pralaimės. Sūnus gri-žo pas valdovą, bet negavo pri-pažinimo. "Jeigu teks kovoti, tai galime pradėti rytojais ry-tą", — atsakė valdovas.

Magelianas panorą kovoti su šios salos gyventojais, bet mūšis jis pralaimėjo. Magelia-nas turėjo modernių ginklų, bet Maktano salos gyventojų buvo žymiai daugiau. Magelia-nas krantan pasiuntė tikrai 60 ispanų, o anie turėjo kelis šim-tus. Jie ispanus gerokai apkū-lė ir suvarė į vandenį.

Pats Magelianas, pasiėmęs didelį kardą, taip pat metėsi kovon. Jis pasirinko patį di-džiausią salos karį, turėdamas vilties jį įveikti, bet nepavyko. Atėjęs milžinas turėjo didelį kardą, kuriuo Magelianą mir-tinai sužeidė. Ten jis buvo į da-lis sukaptas ir išmestas žu-vims.

Magelianas žuvo 1521 m. balandžio 27 dieną. Jo pavald-niai nors ėjo algauti jo lavo-ną, bet Maktano salos gyven-toja atsisakė jį atiduoti ir bet kokių reikalų su ispanais tu-rėti. Magelianas žuvo tikslu ne pasiekęs, bet jis pakeitė visą plaukiojimo sistemą. Jam ne-pavyko pasiekti Moliukų salų, bet vienam jo kapitoniui pavy-ko ne tik prikrauti pilną laivą prieskonių ir bapkavų lapų, bet atidaryti Ramųjį vandenyną visam pasauliui. Ispanijos

karaliui parvežtos žinios padė-jo pastatyti patį didžiausią lai-vyną, nes Mageliano laivai pir-mieji pateko į Pacifiką ir pa-siekė Moliukų salas iš kitos pu-sės.

Magelianas pirmas pravedė tris ispanų laivus Pietų Ame-rikos vandenimis, todėl dar ir šiandien visi tie neramūs van-dens vadinasi Mageliano van-denimis, o tas sąsiauris tarp Pietų Amerikos ir Pietų Ašiga-li vadinasi Mageliano sąsiauriu. Aš jau aprašiau, kaip sun-ku buvo plaukti Mageliano są-siauru. Aš būčiau galėjęs ra-miai tuos neramius vandenis pragulėti, bet turėjau kitoms padėti.

Bet aš buvau labai patenkin-tas, pamatęs Rago Iškyšulį, ir kad mūsų laivas pradėjo plau-kti į ramesnių pakraštųjų van-denis.

O apie Mageliano ekspedici-ją noriu čia priminti, kad iš-penkių išplaukusių laivų į Ispa-niją grįžo tikrai vienas. Con-cepcion tiek susinešėjo, kad beveik plaukiojimui nebėtaiko. Patys ispanai jos įgulą ir vertingus daiktus persikė-lė į kitus du laivus, o seną laivą Filipinų salose sudėgino.

Moliukų salas pasiekė du lai-vai: "Trinidad" ir "Viktorija". 1521 metų lapkričio 8 dieną. Jie už blizgčius prisikrovė pilnus laivus prieskonių gvar-dikėlių, kvepiančių laurų lapų ir išplaukė. Vieną laivą jūroje sužijojo portugalai ir atėmė prieskonius, o į Ispaniją grįžo tikrai "Viktorija", pilna pries-konių. Namą ją parvežė kapi-tonas Juan Sebastian del Cano. Iš 250 narių įgulos, grįžo tik-tai 14 jūreivių. visi kiti žuvo kelionėje. Vieni priešų buvo užmušti, o kiti mirė nuo ligų, o ietimi sužeistam Ferdinandui Magelianiui galvą nukirto fili-pinų salų gynėjas, už Magelia-ną stambesnis ir stipresnis.

(Bus daugiau)

Senienų krautuvės savinin-kas Paryžiuje J. Claussin (1766-1844) vienas iš pirmųjų labai vertino Rembrandto paveiks-lus ir turėjo įsigyti visą jų šim-tinę. Tuos paveikslus naktį jis laikydavo savo lovoje.

Kasiulių dailės paroda Chicagoje

Paryžiuje gyvenančių lietu-vių dailininkų Vytauto Kasiu-lio ir Bronės (Bonitos) Kasiu-lienės, tapybos darbų paroda rengiama Chicagoje, Čiurlio-nio Meno Galerijos patalpose (5620 S. Claremont Ave.). Para-da atidaroma: 1976 m. rugpjū-čio m. 27 d. ir galės būti lanko-ma iki rugsėjo m. 6 d.

Parodą tvarkyti į Chicago at-vyksta pats Vytautas Kasiulis, gabendamas su savimi savo ir žmonos dailės kūrinius. Pa-rodą rengti jiems, Kasiuliams, talkininkauja bei parodą glo-boja LST Korp! Neo-lithuania Chicagoje, (pirmininkė dr. Ži-vilė Modestienė, parodos reika-lus veda Valentina Mažeikie-nė).

Dailininkas Vytautas Kasiu-lis savo talentu ir kūryba se-nai jau yra išėjęs į pasaulinio masto menininkas, todėl dides-nio supažindinimo nereikalin-gas. Bendrinį ir dailės mokslus jis yra išėjęs Lietuvoje, Pirmą-ją savo kūrybos apžvalgine pa-rodą jis surengė, Kaune, Vy-tauto Didžiojo Muziejuje, 1943 m. Meno kritikų ir kitų meni-ninkų jis jau meno mokyklo-je buvo pastebėtas, o minios parodos proga jis buvo ypatin-gai išskirtas, kaip daug žadas savitas menininkas. Ir tie lū-kesčiai išsipildė.

1944 m. pasitraukęs į Vokiet-i-ja, Vytautas Kasiulis nesiskyrė su palėte ir daug dirbo sa-vo atelje ir lektoriuodamas prof. V. K. Jonyno vedamame Meno Institute, Freiburge. 1946-47 m. surengė su estų gra-fiku Wiralt savų kūrinių paro-

das Hamburge, Bad Segelberg, Kylyje ir kt...

1948 m. V. Kasiulis persikėlė į Paryžių. Dirbo naktniniu mies-to sargu, bet nenustojo ryžto-jeiti į meno pasaulį. Gilinosi meno studijose prancūzų mo-kyklose. Ir 1951 m. jis surengė savo kūrybos parodą Galerie Stiebelę Paryžiuje, kuri praėjo dideliu pasisekimu. Visa tai at-idarė jam duris į didžiulius Pa-ryžiaus ir kitų kraštų meno galerijas. Taip jis didesnėmis ar dalinėmis yra eksponavęs savo paveikslus daugely Europos didžiųjų meno galerijų, kaip antai: Galerie Marlboro-ugh, Londone, Galerie Sprin-ger, Berlyne, Galerie Hammer, New York, Galerie Modern Konst Hemiljo, Stockholme, Galerie de Beaux Arts, Pary-žiuje, Musée de Charlotten-borg, Kopenhagoje, Galerie Lanskrone Konsthall, Stockhol-me, Galerie Motte, Zenevoje ir kitur. Visur jis meno kritikų sutiktas ir vertingas palankiau-sia prasme.

Nūn rengiama Vytauto Kasiu-lio paroda jau bus jo tre-čioji Chicagoje, tačiau joje jis bus savo kūriniuose naujas. Tiek privalgus, galima gerai nes jo pastatųjų metų tapyba.

dail Adomo Varno terminu ta-riant, turi naują braižą.

Didelė naujovė šioje parodo-je bus, greta Vytauto dalyvau-janti savo kūryba jo žmona, Bronė Kasiulienė į meno pa-saulį įsijungė, padedama Vy-tautui jo kūrybiniam darbe, dirbdama su juo judvieji turi moje Paryžiaus vidurmiestyje (Galerie Royale, 11 rue Roya-le, Paris) meno galerijoje. Pa-rateliai ji mokslinai prancū-zų dailės mokyklose ir prieš keletą metų pradėjo pati tapy-ti paveikslus. Chicago parodo-je Bronė Kasiulis pirmą kartą išsina į viešumą, kaip savita dailininkė.

Čičigiskė Vytauto ir Bron-ės Kasiulių paroda dar yra lie-tuviams meno mylėtojams pa-ranki tuo, kad ją galės aplan-kyti ne tik čičigiskiai, bet ir kitų gyvenviečių lietuviai, at-vykę į Čičigą tautinių šokių šventėn.

A. J-kis

• Ispanijos karaliaus Pilypo I-jo juokdarys valgė kiekvie-ną dieną tuos pat patiekalus iš-tisus 9 metus: 8 piragačius, 2 kvortas vyno, svarą vaisių, viš-tą, 3 savrus veršienos, svarą jautienos ir pusę svaro lašinių. Tiek privalgus, galima gerai juokauti.

LADIES AND GENTLEMEN

Hair formula JIB is Patented-Guaranteed in Switzerland and is Registered in USA, Canada, Europe. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Splitting ends, strengthening HAIR, Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR. Using JIB you will never be BALD or GREY. 100% Guaranteed. Listed in Drugist Red-Blue Book. Drug-Chemist Order STRAIGHT JIB LAB; J & J, 2557 W. 99th St., 1640 W. 47th St., So. 50th Ave. & 14th St., Chicago, Ill. 1137 N. Ashland Ave., 2334 No. Milwaukee Ave., Chicago, Ill. JIB Medicine Liquid 8 oz., 16 week supply — \$6.00. Money Order, postpaid. Send Today!

JIB LABORATORY, 1437 So. 49th Ave., CICERO, ILL. 60650

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietu-vo vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiū-rėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečian-čias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knyge-lę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2.00. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų lentyną.

Aleksandras Pakalniškis, MES GRIZTAME. Idomūs jaunų dienų atsiminimai ir įvykių bei vietų aprašymai, skaitomi kaip ro-manas. 367 psl. Kaina \$5.

A. Pakalniškis, METAI PRAEITYJE. Netolimų įvykių prisimint-ir laiko įvykių Lietuvoje ir Vokietijoje aprašymai, suskirs-tyti į 12 dalių. 296 psl., kaina \$5.

Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gra-žiais viršeliais. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštasis virš.

Prof. Vaclo. Biržika, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO-RIJA. I dalis. 208 psl., ištisai — \$3.00, minkštasis virš-eliais — \$2.00; II dalis. 225 psl., ištisai — \$3.00, minkš-tasis viršeliais — \$2.00.

Henrikas Tomas — Tamsauskas, LIETUVIŠKASIS PAMARYS. Pakalnės ir Labguvos apskritys su idomiais aprašymais, ili-stracijomis ir dokumentacija. 336 psl., kaina \$6.

P. Kešėnas, TARP ŽALYVŲ PALAPINIŲ. Trijų dalių Lietuvos partizanų buities romanas 292 puslapiu. Kaina \$3.

Janina Narušė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl.

M. Gudelis, POVLAS MILERIS. biografinis bruožai 232 puslapiu.

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Ilgamečio BALFO pirmininko,
prelato J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriau-sia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir ki-tas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisių-site čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilis, gyva kalba, gražiai iliustru-ta. 150 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 psl., kainuoja \$2.00.

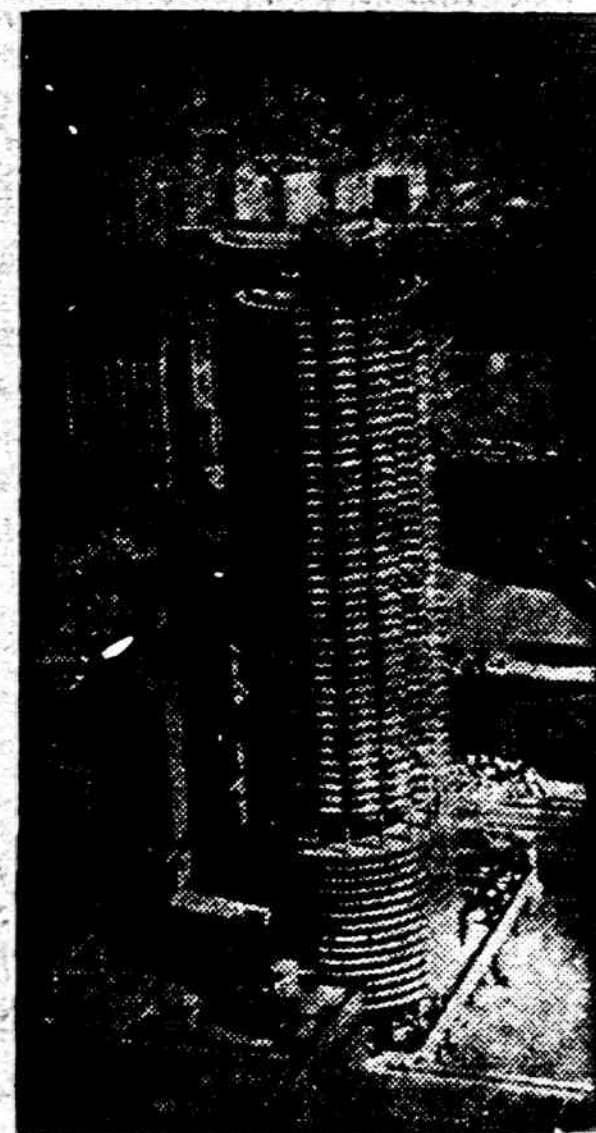
Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vy-tauto bruožai, paliečiantys to laiko Lietuvos valstybę ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietasis viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaida.

NAUJENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di-delius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pa-siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben-druomenę ir parūpina fondus namams įsi-gyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio die-ną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

TEL. 421-3070

Išlaidos pietuose kiemas automobilams pastatyti.

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone MA 1-4100
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose:	
metams	\$31.00
pusei metų	\$16.00
vienam mėnesiui	\$4.50
Nauijenos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidyba Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago III. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

"Būtų geriau, kad... nebūtų"

Nuolatinis Draugo korespondentas P. Ž., retkarčiais parašydamas korespondenciją iš Bostono lietuvių gyvenimo, paminėjęs kelis kitus Bostono ir jos apylinkės gyvenančių lietuvių įvykius, parašė pusės skilties žinutę ir apie Bostono vaikus, šiais metais dviejų mokytojų vežiotus į rusų pavergtą Lietuvą, laikytus pionierių stovyklose ir "gilinusius lietuvių kalbą", tarytum Bostone nebūtų lietuvių mokytojų, kurie galėtų pagilinti lietuvių kalbos žinias.

Varganas korespondentas, neturėjęs drąsos susitikti su pavergtąją Lietuvoje buvusiomis mokytojomis, išsikalbėjęs su tos ekskursijos vadovėmis, neapsibėręs jų keliais svarbiais klausimais, gavęs tikslus jų atsakymus ir padaręs visiems Amerikos lietuviams didelį patarnavimą. Jeigu jau marijonų dienraščio korespondentui nepatogu pasikalbėti su sugrįžusiomis mokytojom, tai jis jau galėjo ištraukti kelis sakinius iš vaikų, stovyklose buvusių ir pionierių gyvenimą ir tikslus pažinusių. Jeigu jis būtų vaikų atsakymus ir pareikštas mintis Amerikos lietuviams išdėstęs, tai ir tai visiems būtų buvę idomu.

Jeigu korespondentui ir šitas darbas atrodė sunkus ir sudėtingas, tai jis galėjo bent pacituoti po kelis sakinius iš lietuviško ar angliško laikraščio, kurio korespondentai, tikimės, idėjo sugrįžusių keleivių išpūdžius ir patirtas pamokas. Bet, matyt, kad marijonų korespondentas nei lietuviškų, nei angliškų laikraščių neskaityto, jeigu jis nepajėgė pacituoti kelių įdomesnių tokios ilgos ir brangios kelionės išpūdžių. Jis net nepasikalbėjo nei su vieno vaiko tėvų ir neaplausinėjo jo vertėjo leisti tokias stambias sumas pinigų tokiai trumpai kelionei. Reikėjo paklausti, ar apsimokėjo leisti tokius pinigus vaikų igytoms žinioms. Ar vaikai negalėjo to paties patirti iš lietuvių, kurie Lietuvą pažįsta, žino pionierius ir gali daug papasakoti apie "komunistinę sistemą" ir komunistų lietuviams bandomas pristesti sąvokas, apgaule, klastą ir melą?

Vietoje žinių iš tikrų ir gyvų šaltinių, Draugo korespondentas cituoja Bostonan suvėluotai atėjusį Gimtąjį kraštą, kuriame abi mokytojos, iki šio meto neatšaukusios to laikraščio redaktoriui duoto pasikalbėjimo, pa-

sakoja kaip jos pačios, nepajėgusios gileniu žinių savo mokiniams įdegti, nuvežė vaikučius į komunistinių pionierių stovyklas ir prašė stovyklas tvarkančius komunistus ne tik vaikų samonėje "gilinti" lietuvių kalbos žinias, bet duoti tiems vaikučiams Lietuvos istorijos faktus iš tikrų komunistų pionierių šaltinių.

Matyt, kad Chicago Gimtasis kraštas pasiekia kelionoms savaitėmis anksčiau, negu Bostoną. Taip pat matyti, kad Draugo korespondentas ir Naujienų neskaityto. Naujienos jau prieš tris savaites rašė apie "mokytojas, bet nedamokytos" mokytojos Skirmuntės, "mokytojas ir permokytos" mokytojos Dalių Gimtajam kraštui padarytus pareiškimus apie mokinių "lietuviybės gilinimą" komunistinėje Rumšiškių stovykloje ir tuo pačiu metu parodė ne tik tai Lietuvą pavergusiems rusams, bet ir laisvajame pasaulyje gyvenantiems lietuviams, kad lietuvių kalbos žinios pas abi mokytojas yra labai negilios, o Lietuvos laisvės kovos samprata yra lėkšutė, jei bet kuris Rumšiškių pionierius gali apversti aukštyn kojom ir parodyti, kad jos lietuviško gyvenimo visai neseka ir apie lietuvių tautos praeitį neturi mažiausio supratimo. Jos net nežino, kad rusai okupuotoje Lietuvoje prie kompartijos centro komiteto yra įsteigę specialų institutą Lietuvos valstybės, lietuvių tautos ir lietuvių kovos už laisvę prasičiai klastoti.

Tas institutas gali paruošti bet kokią "proklamaciją" ir skelbti, kad 1919, ar 1921, ar 1924, ar kuriais kitais metais komunistinis pagrindis ją išleido ir platino, kada tais laikais ir tose vietose komunisto ir su žvaigle Lietuvos niekas būtų neradęs. Jeigu tos mokytojos bent Naujienas būtų skačiusios, tai tokių nesąmonių Gimtajam kraštui nebūtų pasakojusios, o jeigu jos būtų perskačiusios kelias mūsų tautos praeitį liečiančias knygas, tai šiandien joms ir tokios didelės gėdos nebūtų.

Draugo korespondentas Bostone daro tokią išvadą:

"Palaiykite kontaktą su giminėmis yra gražu ir būtina. Tačiau organizuoti vyktyti tokias stovyklas, kurių tikslas perauklėti išeivių jaunimą komunistinei dvasiai yra netikslus ir žalingas. Vaikas visada yra labai imlus viskam, kas nauja ir jam nežinoma; be to, kas eina ne iš tėvų. Jeigu tėvai neišmokė savo vaikų lietuviškai per 15-18 metų, tai jie tos kalbos neismoks per kelias dienas. Tačiau propagandai sovietai bus atsiekę daug, nes vaikuose pasėja savo sėklą. Būtų geriau, kad tokių kelionių daugiau nebūtų". (Draugas, 1976 m. rugp. 18 d., 4 psl.)

Draugo korespondentas Bostone, pasiskaitęs Gimtojo krašto, priejo išvados, kad būtų geriau, jei tokių kelionių daugiau nebūtų. Tai korespondento nuomonė. Bet kokia yra Draugo nuomonė? Ką panašių kelionių reikalai gali savo skaitytojams pasakyti pats Draugas? Kodėl iki šio meto Draugo redaktoriai kelionių į Lietuvą reikalą niekad nenagrinėjo ir kelionių į pionierių stovyklas nepasmerkė? Kodėl dabartiniai jo redaktoriai nededa rezoliucijų, kurioms lietuviškos organizacijos pasmerkė keliones į pionierių stovyklas ir į kurių "Lietuvių kalbai gilinti"? Ar Draugo redaktoriai šiuo klausimu negali pasisakyti todėl, kad kai kurių vaikai važinėja į pavergtą Lietuvą lietuvių kalbos "gilinti"?

VISI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

PAVASARIS EINA KARPATŲ KALNAIS

Rašo Dan Kuraitis

Šitas trumpas čekio pareiškimas aiškiai vakarams pasakė, kad jų tarptautinė organizacija yra bereikšmė. Nieko vakarai nedarė, kai sovietų karo jėgos įsiveržė į Čekoslovakiją, nieko jos nepadarė ir tuo metu, kai Maskvon nuvežtas Svoboda buvo priverstas vienas prie šintis Brežnevo reikalavimams. Reikia manyti, kad čekų užsienio ministerija gerai veikė ir apie naujas pakaitas greitai pranešė savo atstovams užsieniuose.

PARLAMENTAS ATMETE PRIEVARTINĘ SUTARTĮ

Praga ir visa Čekoslovakija džiaugėsi, kai į Pragę grįžo prezidentas Lindvikas Svoboda ir premjeras Aleksandras Dubčekas. Bet nei parvažiavusiem nei jų

kalbos nebuvo tokios džiaugsmingos, kokių krašto gyventojai tikėjosi. Kiekvienam buvo aišku, kad sovietų valdžia primetė Čekoslovakijos prezidentui labai žiaurias ir sunkias tolimesnio sugyvenimo ir bendro darbo sąlygas.

Pats Svoboda laikėsi vyriškai. Jis, kaip karys, kariškai tegalvojo. Jam pats pagrindinis dalykas buvo sovietų kariuomenė. Jis pats pačioje Pragoje, prieš išvažiuodamas į Maskvą, reikalavo, kad sovietų jėgos būtų atšauktos. Tuo paties jis reikalavo pačioje Maskvoje. Jis apie vieną dalyką tekalbėjo, kai grįžo į Pragę. Jis pranešė tiksliai miniai, kad sovietų karo jėgos bus atšauktos iš Čekoslovakijos. Jos nebus atšauktos visos vienu įsakymu, bet sovietų daliniai bus atšaukiami vienas po kito, lėtu žingsniu.

Dubčekas veik nieko nesakė apie susitarimą. Jis tiksliai pareiškė susirinkusiems, kad džiaugiasi grįžęs ir gerai jaučiasi, kad yra Pragoje. Jis tuojau pastebėjo, kad čekai turės prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų. Čekų spauda bus suvaržyta, negalės kritikuoti Sovietų Sąjungos ir sovietų karo vadų. Jis pareiškė, kad susitarimas liečia ir pačioje Čekoslovakijoje esančius sovietų karo vadus. Jis patarė neprovokuoti rusų. Patarė džiaugtis, kad jie prižadėjo atšaukti savo karo jėgas ir Čekoslovakijos ir patarė laukti tos dienos, kai rusai atšauks savo dalinius.

Kiekvienam čekui buvo aišku, kad Dubčekas jau buvo ne tas. Iš viso, jis atrodė gerokai palaužtas. Čekams nepatiko Dubčekas laikysena ne tik po Čiernos konferencijos, bet ir po Bratislavos. Dubčekas piktaitekalbėjo apie spaudos laisvę ir prašė nekritikuoti sovietų valdžios, jos užsienio politikos ir sovietų mąšalų, ruošiančių instrukcijas paprastiems karius. Nespėjo jis iškelti kojos iš lektuvo, tuojau po Praga

pasklido gandas, kad čekistai jį buvo išsivežę ir gerkai pakankino. Čekai negalėjo pakęsti, kad sovietų policija daužė Čekoslovakijos premjerą. Jiems taip pat nepatiko ir sovietų spaudos laikysena Dubčeką atžylgiu. Rusai respektavo prezidenta Svobodą, bet jie įvairiais vardais koliojo Dubčeką. Jį vadino reformatorių vadu, šiaudiniu komunistu, vadovaujančiu naujai partinei sklojai, galinčiai pakęsti visų krašto komunistų partijoms. Sovietų spauda sustabdė puolimus prieš Dubčeką, kai Brežnevas įsakė atgabendti, kad ir apdaužytą ir sužalotą Dubčeką į Kremlių ir pradėjo su juo pasitarimus tolimesniems santykiams nustatyti.

Tuoju pasklido gandas po visą Pragę ir po visą Čekoslovakiją apie Dubčeką sumušimą. Pats Dubčekas niekam žodžio neprisitarė, bet čekai labai greitai apie tai patyrė ir labai pasipiktino.

PARLAMENTAS ATMETE MASKVOS PRIEVARTĄ

Prezidentas Svoboda ir partijos pirmasis sekretorius Dubčekas mažai tepasakė apie Maskvoje padarytus susitarimus, bet politikai tuojau patyrė visus sovietų reikalavimus. Rusai patys skelbė, kad Maskvoje pavyko susitarti, tuo tarpu patys čekai, besivadovaudami senomis vyriausybės, parlamento ir teisėjumo ministerijos taisyklėmis, užsienio sutartys privalejo būti parlamento ratifikacijos.

Prezidentas Svoboda, sovietų valdžios spaudžiamas, Maskvoje pasirašė susitarimą, kuriame rusai pasirašė palaišiniui atšaukti sovietų karo jėgas ir nusiėmė kitus abiejų valstybių ir komunistų partijų susitarimus, tuojau perdavė čekų parlamentui patvirtinti. Parlamente buvo didokas skaičius komunistų, bet jie buvo čekiški komunistai, ne maskvieniai. Brežnevas, kaip partijos pirmasis sekretorius, įsakė Dub-

čekui gražinti į partiją išmestus Maskvos politikos šalininkus. Pora jų buvo išmesta ir iš čekų politinio biuro, tai Brežnevas įsakė ir tuos priimti ir čekų politinį biurą. Kaip Svoboda, taip ir Dubčekas buvo priversti priimti išmestus komunistus į centrą ir į gretas, bet tai nereiškia, kad čekų parlamentas privalejo priimti tokį susitarimą.

Rugpjūčio 28 dieną čekų parlamentas, gana ilgai diskutavęs Maskvos priemones susitarimams išlupti iš pavergtos tautos, vienbalsiai nutarė atmeti prezidento Svobodos ir premjero Dubčeką pasirašytą susitarimą su sovietų vyriausybės vadais. Parlamentas pastatė sąlygas susitarimams ruošti ir sutartimis tvirtinti. Jie labiausiai pasipiktino sovietų karo jėgų įsiveržimu į Čekoslovakiją, čekų vyriausybės suėmimu, sumintųjų žiauriu mušimu, o vėliau Maskvon išvežtu vyriausybės atstovų prievartavimu — jiems primesta sutartimi.

Maskva daug ko tikėjosi iš čekų. Josios vadai žinojo, kad Čekoslovakija taip lengvai rankų nenuleis. Bet Maskva neminė, kad čekų parlamentas būtų atmetęs Maskvoje padarytą susitarimą apie tolimesnius Sovietų Sąjungos ir Čekoslovakijos santykius.

Čekų parlamentas, klausimą gana nuodugniai apsvarsčius ir Maskvoje buvusio Černiko pranešimo iš klausęs, vienbalsiai nutarė atmeti Maskvoje pasirašytą sutartį. Be to, parlamentas pareikalavo, kad visos sovietų karo jėgos būtų tuojau atšauktos iš Čekoslovakijos. Parlamentas išvardino ne tik sovietų Rusijos mairakio vadovaujančias jėgas, bet nutarė reikalauti, kad būtų atšauktos Lenkijos, Vengrijos, Rytų Vokietijos ir Bulgarijos karo jėgos.

(Bus daugiau)

Lietuvių Vasario 16 gimnazija, Vokietijoje

PRIESPAUDOJE IEŠKANT LAISVĖS

Kaip lietuviai pirkė Malkavos dvarą Rusijoje

Ig Andriaus Rylškio atsiminimų knygos "Fragmentai iš praities miglų"

(Tęsinys)

Toliau pamokslininkas kvietė jaunimą prie doros, mergaitėms patarė branginti rūtas ir lietuviškus darželius puoselėti, moteris kvietė savo vaikams dainuoti lietuviškas dainas ir pasakoti apie Lietuvos krašto grožį.

Pagaliau pamokslininkas sakė, kad po pusės metų ant kelių ir tiesdamas rankas prie Dievo Motinos paveikslą prašė josios palaimos, užtarimo prieš savo Sūnų ir pagūdus varguose.

Kelionė iš namų

Arkliai sunkiai traukė pilnus mantos prikrautus vežimus. Vežimuose buvo suodinti vaikai, ten pat vištos, paršeliai, ėriukai, o visi kiti sekė paskui vežimus, karvės, avys... kiaušinių dėlių nebuvo. Daugelis iš mūsų taip ir moterys atsigrėždavo pamatyti gal paskutinį kartą savo sodybas. Ne vienam iš mūsų per veidą nuriudėjo ašaros. Galiausiai palkiti savo senelių, prosenelių gūžtas. Juk mes apleidžiame ne tik sodybas, bet apleidžiame savo tėvų žemę — Lietuvą. Tą mes gerai žinojome. Ne, tai nebuvo savanoriškas pasitraukimas, tai buvo baimė išvengti tolimojo šalto Sibiro. Berželiai suvėrė, kaip žvėrys, 18 metų vaikus, žaliomis šakelėmis, žemai nusvirusiomis virš pakelės tako švelniai braukė mūsų galvas. Tos dienos pavakaryje visi nekalbūs sustojome prie miško di-

deleje pievoje prie ežero nakvynė. Po vėjuotos dienos vakare didžiulis raudonas mėnulis fitosi iš gilios tamsos. Po medžiais dar buvo tamsu, bet mėnulio šviesa jautėsi ir čia. Miškas pabudo ir tai buvo nuostabus reginys. Trys laužai liepsnojo ežero pakrastyje. Sausų šakų laužai atsispindėjo vandenyje ir ežero žuvis pulkais artindavosi prie kranto ir vėl dingdavo vandens gėlmėse.

Svencionių kalvos

Mūsų vilkstinė vieškelį lyg nardė nes vos iškilę, turėdavo me leistis žemyn. Pagaliau užsiritome ant aukščiausių kalvų ir iš čia išvydome tarp kalvų lygumas po mūsų kojomis, kurias raižė upeliai ir upokšniai, šypsdamiesi mums savo sidabriniais veidais. Jų vilgomos geltonomis pienėmis nubertos pievos atsivėlindamos siuntė mums savo saulėtus šypsnius.

Po dienos kelionės žmonės apsirpato su padėtimi ir atgavo savo nuotaikas. Jie šukavosi, kiti kitam su rankomis bei botkėmis rodė įdomesnes vietas. Arkliai ėjo palengva, karvės lėtai dėjo kojas, blaūdamos avys klupo. Vežimų virtinė keldavo triukšmą, bet ratų girgždesys nustelbdavo pašnėkesius. 18 metų vora išsitiesdavo kelyje. Jie visi buvo užtiesti kanapių audinių tankiais aliejum permirktais dažais, kad lietus nesisukverbtų ir vidų. Iš dažno veži-

mo vaikai kaisiojo galvas, kyšojo namų rakandai ir ūkio padargai. Visų šitų vežimų įnamiai dėvėjo lietuviškas pilkas sėrmėgas, vasarines kepurės ir avėjo naginėmis. Moterys — vilnietiškais ralais sijonais su skarelėmis maišėsi vyrų tarpe.

Raguotųjų pulkelis, avių neskaitytą kaimenę, paprastai brisdavo paskui mūsų gurguolę. Didesniuose kaimuose savo gyvulius įterpdavome gurguolės vidun, kad apsaugojus juos nuo kaimo šunų. Vežimuose blivė ėriukai, žvėgavo paršeliai ir retkarčiais pragisdavo gaidys.

Pavakariais mūsų gurguolė sustodavo didesnėse pievose nakvynėi ir tuomet iš vežimų sudarydavome ratą. Gyvuliai būdavo paleidžiami į pievą ganytis, o žvejai taisydavo bristalinius tinklus žuvų gaudymui, upeliuose statydavo bučius, šuneliai čia pat sukinėdavosi žmonių tarpe ir gulindavo. Dievo dovana, žuvis visi dailindavosi pagal būrų skaičių. Karvės buvo gerai gnomos, kad užtikėtų pieno šeimoms ypač mažiems vaikams.

Naktigoniai sukurdavo laužus pamiškėje ir visi vyrai ten traukdavo. Vieni klausydavosi pasakojimų, kiti gėrėdavosi liepsna, o tretieji stebėdavo saulėlydžio besikaitytojančias žaras.

(Bus daugiau)

• Siaurės Amerikos indėnai pasižymėjo gera klausa ir geru regėjimu. Nustatyta, kad Amerikos baltieji įžiūrė tik 6 žvaigždes Plejadų žvaigždynė, gi indėnai matė ne mažiau 13 žvaigždžių.

TELEF. PR 8-3225

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS

2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
260 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: Hemlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais 8-12 val.
ir šventadieniais pagal susitarimą.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-12 val.
Tel.: 362-2727 arba 362-2728

REZ.: GL 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
612 So. Kedzie Ave., WA 3-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti mi 3-0001.

TEL. — BE 3-5693

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3707 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS

487-4441 561-4605
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Telefonas atsakomas 12 val.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPECIALISTAS
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popietį.
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Trečiądieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradieniais nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadieniais nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais 24 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir L.L.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11
2850 WEST 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 5-5084

GELININKAS

Linksmumo arba liūdesio valandoms
gražiausias būdas — valandėlė su
gėlių papuošimais ir sezoninėmis
kapamės gėlėmis.
ROY R. PETRO (PUT) 222 (AS)
DAUBARŲ SŪNUS
5525 So. Harlem Ave. — 584-1220

REMKITE TUOS RIZNIERIUS.

KURIE GARSINASI
"NAUJIENOS"

Vilnius. Hotel De Villa

Detroito naujienos

Lietuvių Amerikoj Bicenennial

Lithuanian America Bicentennial Celebration & Heritage Presentation rugpjūčio mėn. 8 dieną O. ir Č. Šadeikių sodyboje buvo sukviešti Detroito viešųjų organizacijų atstovai ir sudarytas komitetas tam dideliui darbiui vykdyti.

Rugsėjo 19 d. Tarplautiniam Institute, 111 Kerbi gatvėje, bus atidaryta lietuvių kultūros ir meno paroda. Be abejo, paroda daugiausia amerikiečiams, bet ir atidarymą kviečiami atsilankyti ir lietuviai. Po atidarymo įvykio ir vaišės, įėjimas nedužian 5 dol., padengti susidariusiomis išlaidoms.

Lietuvių kultūros meno paroda tęsis iki spalio vidurio. Institute bus papuoštas vien lietuviškais eksponatais 41 langas. Apie lietuvių kultūrą paroda bus išleista speciali programa. Plačiau apie minimą šventę Naujienų skaitytojus painformuosiu vėliau.

A.L.T. Sąjungos sk. išvyka

O. ir Č. Šadeikių gražioje sodyboje ALT S-gos išvyka rugpjūčio 8 dieną praėjo su pasisekimu. Oras buvo nepaprastai geras, ne per karštas. Publikos atsilankė apie 15. Buvo svečių ir iš tolimųjų lietuvių kolonių: Grand Rapids ir iš Flint.

Seimininkės buvo pagaminusios įvairaus maisto, o vyrai šaltų gėrimų. Gražioje sodyboje svečiai vaišinosi po medžių pavėsiomis. Buvo ir kitų pajavairinimų, dovanų paskirstymas. Norėčiau pastebėti, kad šiuo metu ALT S-gos sk. pirm. Jonas Švoba labai veiklus, nes per metus suruošia bent kelis parengimus. Be abejo, parengimą ruošiant reikia turėti ir gerų seimininkų. Štai jos: S. Simulionienė, J. Švobienė, A. Jonynienė. Šaltai gėrimais rūpinosi, kaip visuomet ir beveik kiekvienam parengime F. Blauzdys.

Mirė K. Nausėda

Rugpjūčio mėn. 1 d. 1976 m. mirė senosios kartos lietuvis Kazimieras Nausėdas, gyvenęs 25 metų. K. Nausėdas buvo pašarvotas Val. S. Baužos laidotuvių koplyčioje.

K. Nausėdas mirė, eidamas 95-tuosius metus. Kilęs iš žemaičių Naumiesčio, gyvenęs Anglijoje, Kanadoje, Amerikoje, Pittsburgh, Pa. 1925 m. persikėlė į Detroitą, čia vedė Adelę.

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: Frontier 6-1882

GELES VISOMIS PROGOMIS

Beverly Hills
GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Žemaitę, sugyveno dukrą Aldoną ir sūnų Edvardą.

K. Nausėdas buvo veiklus organizacijose bei klubuose. Priklausė Susivienijimui Lietuvių Amerikoje 352 kuopai. Minimos kuopos veiklus organizatorius. Prirašė per 30 narių ir už veiklumą buvo pagerbtas.

Taip pat priklausė Lietuvių namų draugijai, Dariaus - Girėno klubui ir Aukštinio Amžiaus rateliui. Paliko nuliūdime dukrą Aldoną, žentą Frenk Bunkį su šeima, sūnų Eduardą su šeima, 8 anūkus: Algirdą, Marytę, Margaret, David, Dannis, Maikę, Eduard ir Mary Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis, Sv. Antano parapijoje atlaikytos šv. mišios rugpjūčio 14 d.; palaidotas Holy Sepulchre kapinėse. Kazimierai, išleis ramybėje!

A. Sukauskas

Suėmė krautuvų plėšiką

Čikagos apylinkėse buvo apšaukta daug krautuvų. Paskutinis apšaukimas įvyko rugpjūčio 15, 6301 W. 55 gatvėje, kur buvo išvogta prekė už 14,000 dol.

Policija sulaukė R. F. Helenick, Rice Lake, Wisc., gyventoją. Jį policija kaltina apšaukus 7 krautuves. Be to, policija dar apklausė kitus 15, įtartinus dalyvavus krautuvų plėšime.

Bankai nesilaiko įstatymų

Vartotojų sąjunga kreipėsi su skundu į teismą, prašydama įsakyti bankų kontrolieriui viešai paskelbti studiją apie galimą bankų nepaisimą įstatymų, išduodant kreditą ir nepaaiškinant kredito sąlygų.

Vartotojų sąjunga leidžia žurnalą "Consumer Reports".

Trylikametis žmogžudys

CHICAGO. — Apkaltintas miesto pietinės dalies trylikametis vaikas, pirmadienio naktį nušovęs žmogų — LeRoy Berry, 33, gyvenusį 7909 S. Oglesby st. Policijos nustatyta, kad Berry einant gatve, iš viršaus pradėjo ant jo kristi tuščios bonkos, kurias iš trečio aukšto mėtė vienas paauglis. Barry palipęs laiptais į trečią aukštą pradėjo vaikėžą barti. Jiems besisibarant iš buto išėjo vaikėžas tėvas revoliuteriu nešinas. Vaikas pagrobęs iš tėvo revoliuterį trimis šūviais nužudė Barry vietoje.

Kiek amerikiečiams kaštavo kosmetika?

New Times žurnalo apskaičiavimai amerikiečiai vienais 1975 metais kosmetikai ir tualetui išleido neįsivaizduotiną \$6.7 milijonų. Daugiausiai šios sumos pinigų išleista "šamponams" (shampoo), veido tepalams (kremams), deodorantams, dantų pastoms, plaukų šukuosenai ir purkšlams, muilams, parfumams ir odekolonams.

Uodų pavojus Houstone

HOUSTON, Tex. — Šio, penktosios gyventojų skaičiumi Amerikos miesto Houstono piliečiai buvo perspėti naktimis būti namie ir nevaikštinėti lauke, kad apsaugojus nuo uodų (kuščių) kandžiojimo, kadangi uodai šia

urmu yra apsikrėtę ir gali apšaukti žmones encephalitis liga, uodai kurie yra apsikrėtę mažiausiai po vieną iš 700 kraujagyslių uodų.

Moskitų kontrolės direktorius Robert Bartnett sako, kad uodai ypatingai pagyvėja iškodami kraują po pusnakties. Houstono 2.5 milijonų gyventojai yra šia vasarą patapę derlia dirva uodams veistis ir daugėti.

Uodų platinamos fatališkos encephalitis ligos, laimei, laiku suvaldytos epidemijos Houstone 1974 metais sirgo encephalitis liga 718 žmonės, iš kurių 34 žmonės mirė.

Sunku pavogti lėktuvą

FONTIAC, Mich. — FBI jau sugavo vieną ir tebeiško kitą, kurie praeitą sekmadienį Pontiac, Mich., aerodrome pavogė vienmotorinį 1976 Cessna 206 lėktuvą, bet netoli skridę, ne visai sėkmingai nusileido Lansing municipaliniame aerodrome. Sumintasis yra Charles Bryan Eldridge, 32, iš Bostono. Tebeiškomas Ronald Wolf Jr., 42, iš Chicago užmiesčio Harvey.

Bombarduoja automobilius

LA MADDALENA, Sardinija. — Oficialiu pranešimu, pirmadienį nakties metu buvo bombarduota JAV laivyno aprūpinimo įstaiga ir trys Amerikos jūrininkams priklausę automobiliai. La Maddalena yra atostogoms praleisti gera vieta, turi apie 11,000 gyventojų ir kelioms šimtoms amerikiečių šeimų namams vasaroti vieta. Italų komunistai jau nuo seniai reikalauja, kad "jankiai eitų namo".

King's kolegijos, Wilkes-Barre, Pa., koplyčios altorius yra išplaukęs iš kietosios anglies antracito vienalyčio gabalo. Altorius sveria 4,200 svarų. Kadaiše Wilkes-Barre mieste buvo daug lietuvių anglikasių.

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

— I L.K.V.S. "Ramovė" Centro V-bos ir Chicago skyr. ramovėn rengiamą koncertą - balių, kuriame programa išsidys L.K.V.S. "Ramovė" Clevelando skyriaus Ramovėn Vyrų choras, bilietus galima įsigyti Marquette, 2511 W. 69 St. Koncertas - balius įvyks rugsėjo mėn. 18 d. Jau-nimo Centre.

— George J. Stungis, ilgus metus buvęs Drovers banko viceprezidentas, kartu su vaikais atvyko į Chicago savo žmonos Barbaros laidoti. Stungis su vaikais yra apsisotęs Holiday Inn viešbutyje, esančiame prie 95-tos ir Pulaski. Palaikydami motiną, šamus kartu su vaikais išvyksta į Kentucky, Louisville, o George J. Stungis kelioms dienoms pasiliks Chicago, kad galėtų pasimatyti su senais savo pažįstamais.

Namibia nepriklausomybė gaus 1978 m. gruodžio 31

WINDHOEK, Pietų-Vakarų Afrika. — Pietų Afrikos Spaudos Draugija praneša, kad čia įvykusi įvairių rasių konferencijoje nutarta, kad Pietų-Vakarų Afrika, kitaip vadinama Namibia, nepriklausomybę nuo Pietų Afrikos gaus 1978 m. gruodžio 31 dieną. Namibia valdyti buvo Pietų Afrikai pavesta buvusios Tautų Lygos mandato teisėmis po Pirmojo Pasaulinio Karo.

• Kanadietis George MacMillan iš Nova Scotia tarnavo karališkoje aviacijoje ir per karą vieno puolimo metu tūnojo apkausose Prancūzijoje. Prie jo nukrito dolerio didumo artilerijos sviedinio skeveldra. Ant jos buvo 26750 numeris. MacMillan labai nustebė, nes jo identifikacijos numeris buvo taip pat 26750.

A. A.

JOHN GECZIS

Gyv. Chicago Road, Glenwood, Illinois.
Mirė 1976 m. rugpjūčio 19 d., sulaukęs 88 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje.
Amerikoje išgyveno 68 metus.
Paliko nuliūdę žmona Anna, pagal tėvus Gadiękį, dukrė Ellen Zentera, žentas Stanley, 2 anūkai — Virginia Scudella ir Edward Zentera, 6 proanūkai ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė Blue Island Eagles Lodge.
Pentadienį, 2:00 val. p. p., kūnas bus pašarvotas Spindler — Koelling koplyčioje, 1340 Otto Blvd., Chicago Heights, Ill.
Šeštadienį, rugpjūčio 21 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į St. John parapijos bažnyčia, Glenwood, Ill., o po gedulingu pamaldų bus laidojamas Assumption kapinėse, Glenwood, Ill.
Visi a. a. JOHN GECZIS giminės, draugai ir pažįstami nuširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarimą ir atsisveikinimą.
Žmona, dukrė, žentas, anūkai, proanūkai.
Laidotuvių Direktorai Spindler — Koelling. Tel. 755-0242.

Mielą IDĄ VALAUSKIENĘ

ir jos vyrą JONĄ nuširdžiai užjaučiame, mirus jos MOTINAI Lietuvoje.

Donatas ir Stefa Šukeliai

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas. ŽEMES ŪKIO ŠVIETIMAS. Studija, išleista Chicagoje 1986 metais paties autoriaus išleistas. Knyga dviejų dalių: Žemės ūkio švietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio švietimas Lietuvoje.

Autorius savo knygoje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų sugriovęs gražiai išaugusių ir suklestėjusių Lietuvos politinių, ekonominių ir kultūrinių laimėjimų, šiandien drausiai galia sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiuotis ir džiugauti savo žeme ūkio kultūros vaisiais ir prilygti pažangios švietimo Europos tautoms".
Knygos apie žemės ūkio atrodą tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88,12%) buvo ūkininkai ir po pasauli išlaikę lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikiama, kad ši knyga bus brangi absoliučiai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradedus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autorius skiria Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas sūnus — mylimai tėvynei Lietuvai".
Knygos 300 puslapių su daug vaizdėlių ir lentelių, kainą tik \$3.00 Gausima Naugienose.
Čeki arba Money Orderi siusti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608
Gavę pinigų, tuojau knyga pasigims.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Saulė ir skydas yra Viešpatis, malonė ir garbė Jis suteikia. Viešpatis neįsako gera tiems, kurie elgiasi nekaltai". — Psalmė 84:11.
Mūsų tekstas suteikia daug paguodos Dovo d. Dievo mylimiesiems, pateptiesiems, Kristaus kūno nariams. Tokiems Viešpaties Dievas yra saulė ir skydas. Jis apšviečia juos ir teikia jiems gausių palaimų ir sergi nuo viso, kas galėtų juos sužeisti. Visa turi išvien veikti naudai tu, kurie jį myli ir yra jo pašaukti, kaip jo nutarta. Turėdami tad tokius palaiminimus užtikrinimo žodžius, džiūgaudami mes galime žiūrėti į ateitį, pilnai tikėdami, kad turėsime dalies pažadėtame garbingame atlygime, kuris yra prirengtas ir siūlomas nuolankiems, pasišventusiems ir ištikimiems Jėzaus Kristaus pasekėjams.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirtis? Į tą klausimą atsako knyguė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GReenhill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAZEIKA & EVANS

8445 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS

MR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MALONĖS VERTA

REp-7-3606

REp-7-3606

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

4305-07 So. HERMITAGE AVENUE

TEL.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MĖS DIENA
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 So. LITUANIJA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANIJA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

11028 SOUTH WEST HIGHWAY. Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

TRUMPŲ

— Dail. Vytautas Kasiulis, s. m. rugpjūčio 21 d. atvyksta į Chicago ir vadovaus parodos paruošimui. Paroda atidaryma rugpjūčio 27 d. 7 val. vak. Jau-nimo Centro Čiurlionio Galerijoje. Parodą globoja korp. Neo-Lithuania Chicago padalinys.

— Petras Kuzinas iš Marquette Parko apylinkės platinimo vėjais proga susipažino su Naujienomis ir jas užsisakė 6 mėnesiams. Vakar gautas jo laiškas, o šandien Naujienos jau yra jo pašto dėžutėje. Dėkui už dėmesį lietuviškai spaudai ir Naujienoms, dėkui už atsiliepimą į platinimo vėjus. Taip pat dėkojame p. P. Kuzino draugams, kurie jį supažindino su Naujienomis ir padarė teigiamas įtakas. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir prisidėti prie platinimo. Vėjais proga jos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pageidavimus arba platintojų atsutų galimų skaitytojų adresus.

— Kristina Grinienė iš Williams, NY, išvyko į Alexandria, Virginijos valstiją.

— Dail. Vanda ir dr. Gediminas K. Balukas išvyko atostogų į Beverly Shores, Ind. Grįž rugpjūčio 27 d. Alfonsas Gailius iš Cicero atostogauja Hillstrom vasarvietėje, Spooner, Wis. Grįž rugpjūčio 26 d.

Dr. Zibilė Modestienė, Korp. Neo-Lithuania pirmiškai, kartu su visa valdyba ir Tautinio sąjūdžio rėmėjais, pradėjo veiklos sezoną ruošdami dail. Bronės ir Vytauto Kasiulių dailės darbų parodą, kuri imponuoja visus meno mėgėjus ir visus Chicagoškius, nes Kasiuliai atvyksta iš pasaulinio meno centro — Paryžiaus. Korp. Neo-Lithuania valdyboje yra: Algis Angailis — vicepirmin, Kornelija Bakšytė-sekr., Antanas Juodvalkis — izd. ir Vita Aleksandriūnaitė — narė. Parodos ruošą įtraukta daugelis meno mėgėjų. Parodos atidarymas bus rugpjūčio 27 d. Jaunimo centre, uždaro, ma rugsejo 6 d. Rengėjai tikisi linkamo Chicagoščių dėmesio mūsų retiesiems ir mūsų reprezentantams meno pasaulyje.

— Šandien, rugpjūčio 20 d., Lakefront festivalio programoje yra įspūdingoji Venecijos naktis. Ji prasidės 6:30 val. vak. Monroe Street Harbor rajone. Dienos metu, pradedant 11 val. ryto, tęsiamos sklandymo varžybos prie Ohio St. Jos bus taip pat šeštadienį to patio vietos ir tuo pat metu. Taip pat bus polo varžybos, o sekmadienį varžybos ir finalinės rungtinės Portage Parko baseine nuo 9 ryto iki 6 val. vak.

— Pavilas Dargis su žmona Gertruda praleidė savaitę atos

together pas Gertrudos gimines Conneaut ežero pakraščiuose, jau sugrįžo į Pittsburghą, ir vėl įsitraukė į įprastą visuomeninį darbą, pirmą eilę SLA.

— Daugelis žmonių kreipiasi į Naujienas prašydami kitų mūsų tautiečių adresų. Prašome parašyti pageidaujamam žmogui laišku. Naujienos, jei turės jo adresą, laiškučius jam persiųs. Dienraštis negali duoti kitiems tautiečiams žinoti, kokiame žmogus pats galės atsakyti, jeigu ras reikalo.

— Juozas T. Mildas (Mildas) dabar yra aukščiausio laipsnio Amerikos lietuvių Chicago miesto policijoje. Jis yra kapitonas ir Policijos deplė. Finansų direktorius. Jis yra pakviestas koordinatoriui Bicentennial minėjimo Marquette parke šį sekmadienį, rugpjūčio 22 d. Programa prasidės 10 val. ryto jaunimo sportiniais žaidimais bei rungtynėmis parko aikštėse, o publika kviečiama dalyvauti šeimų pikniko atmosferoje. Nuo 2 iki 7 val. bus tautinių grupių pasirodymai. Lietuvių grupės, kurių tarpe da lyvaus Irenos Smilkauskienės vadovaujama, Grandies šokėjai, bus 4-5 val. Taip pat bus Chicago policijos raiteliai ir Ugniagesių dalinys bei kitos įvairybės ir specialios vaikams programos.

— JAV LB (R) Cicero apylinkės valdyba ruošia pikniką Grinių sodyboje, Lemonte š.m. rugpjūčio 29 d., sekmadienį, 12 val. Bus skanūs lietuviški valgiai ir veiklos buferis. Kviečiame visus dalyvauti. Dėl informacijos skambinti 656-2550. Valdyba

— BALFO gegužinė - piknikas laukia visų rugpjūčio 22 d. 12 val., Polonia Grove sode — Archer ir 46 gatvė, su lietuviškais valgiais ir buferu. Barą aprūpins Marquette Parko Balfoskyrius. Privažiuojama ir miesto autobusais. Prašome neužmiršti BALFO.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGINYBĖS
Pardavimas ir Taisydas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEŽINĖKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5990

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 K. A. M.
Lietuvių kalbe: kasdien nuo pirmadienio 12:30—1:00 v. popiet. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

East Chicago, Ind.

Lietuviai dalyvauja parodė East Chicago miestas švenčia J. A. V. 200 metų nepriklausomybės šventę. Šventė prasidės rugpjūčio mėn. 22 d. 1 val. p.p. parada iš Washington High School.

Šioje šventėje dalyvauja ir lietuviai. Lietuviai ruošia savo vežimą, kuris bus atitinkamai papuoštas ir jį užpildys tautiniais rūbais pasipuošę Grandis šokėjai, vadovaujami p. Smilkauskienės. Tas pats ansamblis atliks meninę daili tautiųjų pasirodymą rugpjūčio mėn. 28 d. 7:30 val. vak. Washington High School salėje.

Šiam reikalui aukėjo: po 10 dol. A. Vinikas, Gelvickienė, J. Skienė, Turkevičius ir J. Valeika. 50.00 dol. — Kazys Čiurinskas. A.L.T.O. valdyba aukojusiems dėkoja.

Prašome visus lietuvius dalyvauti.

Liepos mėn. 10 d. A.L.T. minėjimė susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba: A. Vinikas — pirmin, A. Nanienė — I vicepirmin, J. Valeika — II vicepirmin, J. Skerys — kasininkas, K. Valeika — sekretorius. Birutė Vilutienė dėl laiko stokos iš valdybos laikinai pasitraukė.

K. Valeika

— Antanas ir Milda Vaivada atvyko į Chicago savaitgaliniui praleisti ir padėti motinai aptvarkyti namą. Savaitės pradžioje jie išvyksta į Washingtoną.

— Stasys Patlaba su žmona atostogauja Floridoje, maudosi šiltame vandenyje.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų reikia

REIKALINGOS SIUVIMO MASINOS OPERATORĖS
Jūs tikrai būsite patenkinti dirbdami patogioje vietoje esančioje firmoje, kuri dabar priima keletą operatorių. Mes mokame geras algas, apmokame šventes ir atostogas. Patrauklios darbo sąlygos, miesto transportacija iki pat durų. Prašoma kreiptis asmeniškai į
MURPHY CO.
6 Lake St. Room 411
arba teirautis tel. 332-2575.

RENTING IN GENERAL

FOR RENT 4 room apt. on 1st floor. Vicinity 34th Pl. & Halsted. Hot water heat, clean, \$130 month. Security deposit and references required. Phone 788-9622.

POKINIAI ARBA PLUNKSNŲ PATALAI

Išparduodami dabar. Jų tarpe yra geriausias iš V. Vokietijos importuotas antklodės ir iš Lenkijos importuotos plunksnos. Su šiuo skelbimu ir antklodžių užsakymu iki rugsejo 1 d., duodama antklodė prieš užmigdami.

PALATINE DRAPERY
1326 N. Milwaukee Ave. arba
4241 S. Archer Ave. Ph. 276-6260

— Linksmas šokių vakaras įvyks Vyčių salėje, 2455 West 47 Street, šešt., rugpjūčio 21 d. 4 val. p. p. grojant A. Ramonio muzikai. Veiks baras su užkandžiais. Įėjimas 1 dol.

Salės vedėjas

— Floridos Službų insitutas patyrė, kad viena vežlių rūšis turi liežuvi, atrodo kaip šliekas. Būdamas alkanas, vežlys išsižioja ir laukia, kol žuvis griebis jo liežuvį.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago IV Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISU ROSU DRAUDIMO AGENTURA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

BUD'S REAL ESTATE

PIRKSTI — PARDUOSITI — NUOMOSI. IVALROS DRAUDIMAI

Maloniai jums patarnaus

BALYS BUDRAITIS
4369 ARCHER AVE. CHICAGOJE
Tel. 254-5551
135-TH IR ARCHER AVE.
Tel. 257-5881

VERTINGU NAMU GALERIJA

ANT HICKORY KALNO prie žolyno 11 m. 7 kamb. rezidencija ir 2 auto garažas. Savininkas ligonis parduoda už \$52,700.

2 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto mūro garažas. Prieš 15 m. gražiausiai pastatytas namas Marquette Parke, \$55,000.

MŪRINIS — MEDINIS pajamų namas. 2 butai. Pirkėjui tikras radinys, Marquette Parke, \$29,900.

17 M. DIDELIS 2 aukštų mūras ir 2 auto mūro garažas. Radiant šildymas, Marquette Parke, \$28,000.

2 BUTŲ moderniai įrengtas namas už Kedzie, žaliame parke. Virš \$4,000 pajamų. Kainuoja \$30,000.

4 BUTŲ mūras prie Maria High. Naujas garų šildymas. Nauja elektra. 3 auto mūro garažas, \$44,900.

PLATUS LOTAS arti Šv. Kryžiaus ligoninės Pigos.

VALDIS REAL ESTATE

2625 WEST 71 STREET
Tel. 737-7200; arba 737-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Stebys ir Remontas

FETTING CONSTRUCTION
7152 South Kedzie Avenue
Nauji namai ir remonto darbai atliekami su ilgų užsakymu.
JULIUS FETTINGIS, savininkas
778-8166

HEATING AND AIR CONDITIONING

DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DĖMESIO

62-30 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$74 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4445 So. ASHLAND AVE.
523-8775

HOMEOWNERS POLICY

Call Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8439 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJENAS"

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
V. VALANTINAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENE — VYTAUTAS ZUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmoje Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vėjus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavertę lietuvių laisvę, neldamos ir nesidėdamos į sandėrus su okupantai ar jų igaliojimai.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tylią lietuvių dangumą. Jais pasimetimo, retorikos ir politinių iluzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa kas prenumuot.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vėjais komitetas Jubiliejinių metų proga skelbama platinimo vėjus kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos, taip pat pavertę Lietuvos ir jos žmonių gerovę, siekiant visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusę metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusę metų — \$14.00, vienam mėn. — \$2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinių vėjais proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vėjais proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių išpareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/4% per year
Paid and Compounded Quarterly
OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 3/4%

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETRA KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

SODYBŲ PIEVELES

Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne viur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Šeštoko knygelė, kuri vadinasi

SODYBŲ PIEVELES

Knygėlėje surašyta viskas, kad lietuviškas pievelės. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir prižiūrėti. Naujienos šia knygelę parduos. Užsilausieji gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arba nenori užsilausyti, tai gali atsiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, o mes knygelę jam pasiųsim. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Juozės Vaičiūnienės knygos

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

DAINU ŠVENTES LAUKUOSE. Kišeninio formato 151 psl. Kaina \$2.00

Persiųntimui paštu reikia pridėti 50 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygas galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money order tokiu adresu:

NAUJENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608